

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 17 (315) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. BALANDŽIO-APRIL 29 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

Pasaulinė įvykių savaitė

Korejos kare sužeistųjų ir li gonių apskaitimas atidengė naujus komunistų žiaurumo ir nežmoniškumo faktus, dėl kurių kyla nauja didelė byla.

Mums labai gerai žinoma, kodėl Rusija negrąžina kelių milijono Antrąjo Pasaulinio karo nelaisvių: jie yra išžudyti. Dabar tą faktą netiesiogiai patvirtina buvę Kinijos nelaisvėje grąžintieji Korejos kare sužeistieji ir sergantieji.

SUGRAŽINTIEJI KALBA APIE BAIŠIUS KOMUNISTŲ ŽIAURUMUS.

Paimtus į nelaisvę JTO jėgų karių sovietiniai komunistai marina badu. Kol varo į stovyklas, visai neduoda kelias dienas valgyti. Nusilpusius ir par griūvančius kelyje komunistai sušaudo. Tokiu būdu yra išžudyta apie 2.000 karo belaisvių. Stovyklose komunistai ne tik prievartauja, reikalaudami smerkti savo kilmės kraštus ir jų santvarką, bet marina badu, kankina ir nepasiduodančius prievartai žudo. Dėl to JAV parlamentaryje tarpe yra susirūpinimas ištirti šią piktą darybę. Tuo tikslu sudaryta speciali komisija. Pasikeitimas invalidais vyksta, ir dar paaiškės daugiau sovietinių piktą darybių.

Pradžioje savaitę pasibaigė NATO posėdžiai, kurie turėjo gana dramatišką momentą. **REALŪS POLITIKAI ŽINO, KAD REIKIA STROPIAI BUDĖTI.**

Todėl yra būtinas reikalingas ginkluotis ir ruoštis pasipriešinti sovietiniam užpuolimui, nes komunistai doktrinieriškai yra nusistatę užvaldyti visą pasaulį. Bet posėdžiuose Prancūzijos atstovas Bidault ėmė abejoti, ar reikalinga Europos kariuomenė, nes „girdi, Rusijoje kintanti politika. Esą, galimas dalykas, kad Rusija pasitenkins tuo, ką ji dabar turi ir toliau nesivers... Vadinasi, pagal Bidault nuomonę — reikia Rusijai atiduoti tai, ką ji turi pasigrobusi, leisti jai tą suvirškinti, o patiems sėdėti ir žiūrėti, kaip gerai veikia Rusijos imperializmo apetitas ir kaip gerai veikia genocidinis Rusijos virškinimo aparatas, naikinant pavergtas tautas ir valstybes...“

Laimė, kad yra dar realių žmonių, kurie toliau mato, negu tokia žliba Bidault akis.

KADA PRANCŪZAI BIJO VOKIEČIŲ, TAI RUSIJAI REIKIA UŽLEISTI... VISAS PASAULIS...

Bidault sako, kad jeigu bus nu sistatymas sudaryti Europai ginti kariuomenę, tai turės būti leista ir Vokietijai apsiginkluoti... O tai jau prancūzams baugu. Dulles į tai pareiškė: reikia patvirtinti Europos saugumo bendruomenės susitarimus ir reikia budėti! Jeigu to nenorima, tai Amerika Europos nerems ir ji bus palikta pati

sau, o tokią Rusija tuoju su doros... Šie žodžiai paveikė ir prancūzus...

Deja, ir Vokietijoje yra arti regijų ir doktrinierių, todėl nors Adenaueris daro visa, kad minėtieji susitarimai būtų patvirtinti, bet ir ten dar tiriamas... jų suderinimas su V. Vokietijos įstatymais...

Tuo tarpu POSTALININĖ RUSIJA MANEVRUOJA VIDUJE IR UŽSIENIŲ ATŽVILGIU.

Stalinas jau numaskuotas ir jo valdymo sistema oficialiai paneigta. Bet naujieji valdovai įstatymus bando sau priderinti. Yra net prielaidų, kad jie Staliną pribagė. Tam yra daug pagrindo. Po Stalino mirties dingo kaip į vandenį Stalino ar timiausias bendradarbis A. Pokriobyshev, kuris tik vasario mėn. buvo perrinktas į Politbiurą. Jis žinojo visus Stalino planus, o šiuose buvo numatytas „generalinis valymas“, kuris turėjęs paliesti ir Malenkova su Berija. Tai prileidžiama, kad šie, turėdami savo rankose dabar jau išteisintus 15 gydytojų, ir pasirūpinę Stalną pribagti. Faktas neginčijamas, kad Stalinas vieną po kito likvidavo eilę NKVD vyriausių budelių (Ježovą, Jagodą ir kt.), tai ir Berijai kito kelio ne buvo. Bet Berija — gruzinas ir, matyt, kytresnis už Staliną... Kai dabar dingo Poskriobyshev, kuris viską žinojo, ką tikėtai Stalinas planavo, tai šis faktas sukėlė neatspėjamą sensaciją.

MCARTHURAS IŠKĖLĖ LABAI REALIĄ MINTĮ.

Ji nepaprastai nepatinka Anglijai ir Prancūzijai. McArthuras sako, kad metas dabar paspausti Kiniją ir ją atjungti nuo Rusijos, o gal, ir pačią Rusiją tuo priversti pildyti tai, kas iš to bus pareikalauta, kaip sako Dulles. Tai tikrai sveika mintis. McArthuras šiuo kartu, atrodo, visai realiai protauja. Nėra abejojimų, kad dabar pats metas būtų taikyti būdus susitvarkyti su Rusija ir atlaisvinti jos pagrobtais tautas ir valstybes. Rusija dabar tokius reikalavimus išpildytų tikriausiai. Tai būtų jau rimtas ėjimas į pastovią taiką ir padėtų pačiai Rusijai tvarkytis viduje.

Beje, po NATO posėdžių dar tarėsi Dulles, Bidault, Edenas.

Pasibaigė ir Jungtinių Tautų Organizacijos pilnates posėdžiai, kurie dar kartą išryškino, priešingai Stalino ir kitų komunistų teigimams, kad kapitalistinis ir komunistinis pasaulis gali gyventi, jog **DEMOKRATINIS PASAULIS NIEKO BENDRA SU KOMUNISTINE DIKTATŲ RA NETURI.**

Vienoje pusėje yra visas pasaulis, o kitoje komunistinis. Kai dabar Rusijos nauji dikta-

Tautos Fondo atstovybės Kanadoje Hamiltono skyrius dabar mini dvejų metų savo veiklos sukaktuves. Atvaizde dabartinę TF skyriaus valdyba (iš kairės sėdi): M. Lazdūtis, O. Čerskutė, J. Giedraitis, A. Patamsis, (stovi) V. Kazlauskas, K. Baronas, Stasys Bakšys (skyriaus pirmininkas), B. Aselskis ir V. Urbaitis. Tai yra veikliausias Tautos Fondo skyrius visoje Kanadoje. Šis skyrius lietuvių skaitlingumu būdamas tikrai trečioje vietoje, yra pirmasis visoje Kanadoje aukų didumu, kas parodo ne tik tai TF atstovybės Hamiltone veiklumą, bet ir Hamiltono lietuvių duosnumą bei pasiaukojimą Lietuvos laisvės reikalams. Apie skyriaus sukaktuves plačiau skaitykite paskutiniame šio numerio puslapyje.

toriai pakartojo „taikos“ pareiškimus, o į Laos valstybę padarė naują įsiveržimą, tai paneigia bet kokius žodinius pareiškimus, nes darbai rodo priešingą.

Laoso valstybės užpuolimas rodo naują blogą vaizdą: Vals tybė užpulta, o JTO nieku nereaguoja. Todėl komunistams yra lengva grobti šalį po šalies, valstybę po valstybės, nes jiems JTO nesipriešina. JTO nariui, tokiu būdu galima būti agresorium, ir niekas dėl to jam realių priekaištų ir pasipriešinimo nerodo... Šia prasme buržuazinis pasaulis eina į sunykimą. Tikrai reali demokratija galėtų pasipriešinti, kaip tai pastebima dabar Kuboje (puikiai jos atstovos Dr. E. Nunez-Portuondo pasisakė JTO pilnaty, kartojęs Lietuvos nelaimės pavyzdį). Prie progos, JTO pasisakė už komisiją tirti sovietinius kaltinimus Korejos kare, bet Rusijai pasipriešinus... nutarimas lieka nevykdomas.

Mums įdomu, kad **PREZIDENTAS EIZENCHO WERIS PASIŪLĖ AMERIKAI PRISIDĖTI PRIE ŠV. LAURYNO PERKASŲ KASIMO.**

Dabar JAV sudaroma tam reikalui komisija. Šio klausimo išjudinimas yra labai svarbus. Jis būna jau apmarintas. **Į KARALIENĖS ELZBIETOS KARŪNAVIMĄ JAU RENKASI PUBLIKA.**

Jau nuvyko, aplankęs Kanadą (Montrealį) Japonijos princas - sosto įpėdinis, Malajų šachas net su trim šauniausiom

savo geremo pačiom... Jau pasirošę vykti ir kitų valstybių atstovai.

DERYBOS DEL PALIAUBŲ KOREJOJE VĖL NUTRUKO,

nes komunistai neturį nurodymų iš Maskvos. Jie paprašė pasitarimus atidėti iki antradienio.

— Popiežius pripažįsta Gegužės 1 dieną darbininkų šventę, ir kadangi šiemet ji išpuolia penktadienį, tai popiežius leido tą dieną valgyti su mesa.

— Jordano ir Izraelio pasienų įvyko susisauldymas. Jeruzalė yra sužeista.

— Anglijos karo įstaigos išspėjusios grąžintus iš komunistų nelaisvės, kad jie nepasakotų nieko bloga apie komunistus ir elgseną su nelaisviais...

— Pranešama, kad Malenkovas petkomas amnestavęs ir kelis lietuvius.

— Amerikos Tarptautinių rūmų taryba pasiūlė palaipsniui mažinti muitus ligi jie visi bus panaikinti.

— JAV demokratų partijos žmonės randa, kad JAV demokratų viltys laimėti sekančius rinkimus didėjančios, nes žmonių masėse nepasitenkinimas respublikonų valdymu kyla kasdien.

— Gegužės 15 Amerika išbandys atominę artileriją.

— Atlanto pakto valstybių kariuomenių manevruose gegužės mėnesį bus parodyta, kaip reikia panaudoti karą atominių ginklų.

— Montrealy lankėsi Mont-

KANADA TĖSIA SAVO TAIKOS METO ATOMINĮ ISSIVYSTYMĄ

Gynybos gamybos ministras C. D. Howe pareiškė, kad Kanada yra išleidusi iki dabar 60 milijonų dolerių savo atominę programai. Trečioji krašto atominė atsarga, NRU, yra dabar sudaroma ir kainuos maždaug 30 milijonų dolerių, o antroji, NRX, kuri neseniai sugedo, dabar taisoma.

Mr. Howe sakė, kad reikia pastatyti dar ketvirtą atsargą, jei Kanada nori pradėti atominės energijos komerciniam pritaikymui bandymus. Jis turi vilčių, kad kokia nors kompanija, ar tai būtų privati arba visuomenei priklausanti, dalinsis su federaline vyriausybe išsivystymo išlaidomis. Buvo spėjama, kad ketvirtoji atsarga kainuotų 100 milijonų dol., bet Mr. Howe pareiškė, kad išlaidos nebus tokios didelės.

Jungt. Valstybėse buvo apskaičiuota, kad galima gaminti elektros energiją iš atominės atsargos už tokią pat kainą, kaip dabar paprastai gaminama. Žinoma, šios gamybos palaikymui reikalinga rinka, kurioje būtų galima parduoti atominių šiluminį gaminių plutonijumą, kurs dengtų veikimo išlaidas. (CS).

TAUTŲ PASIRODYMAS FORUME

Kasmet Neo-Kanadiečių organizacija Montrealy ruošia tautybių pasirodymus. Ir šiemet, bal. 24 d., Montrealy kar dinolo J. E. Leger garbei, buvo suruoštas tautų pasirodymas Forumo salėje, kuri sutraukė

PLB KANADOS APYLINKIŲ VALDYBOMS.

Kanados Lietuvių Bendrojo menės apylinkių pirmininkų su važiavimas beveik vienbalsiai pasisakė už techniską išjungimą renkant pinigus, kurie procentualiai priklausytų Tautos Fondui nuo kitų pinigų. Kanados Krašto Taryba nustatė solidumo mokesčio į metus 6 dol. Tautos Fondui priklausio pagal PLB statutą solidarumo mokesčio 40 proc. Taigi išėtų, kad 2,40 dol. iš 6 dol. priklausio Tautos Fondui, kurie turėtų būti surenkami pačių Tautos Fondo atstovybių. Kiti 60% t. y. 3,60 dol., kurių 90 centų eina švietimo reikalams, 1,35 dol. — apylinkės reikalams ir 1,35 Krašto Valdybos reikalams turėtų būti surenkami pačių apylinkių valdybų.

Krašto Valdyba, apsvarsčiusi šią apylinkių pirmininkų pasakymą, randa, kad solidarumo mokesčio išrinkimo būdas yra daugiau techniskos reikšmės reikalas, ir todėl nutarė pritariti šiai nuomonei ir solidarumo mokesčio rinkimą suskaldyti: tas, kas priklauso T. Fondui, renka Tautos Fondo Atstovybę, visą kitą renka apylinkių Valdybos.

Iš Surinkto ligi šiol solidarumo mokesčio apylinkės Valdybos 40 % atskaito ir persiunčia Tautos Fondo Atstovybei Kanadoje arba perduoda vietos Tautos Fondo Atstovybei.

Antras aiškus apylinkių pirmininkų pasakymas buvo, kad solidarumo mokesčių reikia skaityti pradedant nuo 1935 metų sausio mėn.

Krašto Tarybos priimtas biudžetas skaitomas nuo rugsėjo mėn. 1 d. Kr. Valdyba neturi galios pakeisti Tarybos nutarimo, bet turėdama galvoję, kad ligi šiol nei viena apylinkė šito mokesčio neišrinko, bent Krašto Valdybai nei vieno cento ne prisuntė; antra, kad dauguma apylinkių persiorganizavo iš LOKŲ tik pačioj pabaigoj per eity metų, taigi rinkti iš nesamų narių už praeitą laiką nebūtų jokios racijos, trečia, atsisakymas kalendoriniais metais yra ir patogesnis ir suprantamesnis, Kr. Valdyba yra priversta sutikti su faktina padėtimi ir skaitytis, kad solidarumo mokesstis bus skaičiuojamas kalendoriniais metais.

Todėl dabar ir prašome Apylinkių Valdybas mokesčių reikalui pradėti judėti:

a) pasirūpinti kuo greičiau įsteigti vietos Tautos Fondo atstovybę, pasiunčiant reikalingą skaičių kandidatų Tautos Fondo Atstovybei Kanadoje, kuri pati pasirinks ir juos tvirtins;

b) pradėti visai rimtai rikti kitą dalį solidarumo mokesčio;

c) siųsti Krašto Valdybai ir švietimo reikalams priklausantį procentą.

d) pinigų siųsti adresu: J. R. Simanavičius, 994 Dundas St. W., Toronto, Ont.

Inž. J. Slizys

J. R. Simanavičius

apie 15.000 asmenų. Visą vakarą vedė Neo-Kanadiečių organizacijos direktorius R. Gau thier. Žodį tarė šios organizacijos pirmininkas prelatas R. Drouin, o visą iškilme užbaigė savo žodžiu Kardinolas.

Siame pasirodyje dalyvavo: graikai, negrai, vengrai, japonai, Quebeco folklorininkai, italai, lietuviai, čekai, latviai, slovakai, vokiečiai, ukrainai ir bretonai.

Pasirodymas buvo įdomus, tikrai nepakankamai paruoštas ir nepakankamai surepantuotas, todėl ad hoc jis teko tvarkyti, Nukelta į 10 puslapį.

BROLIAI MOTUZAI

DU SVARBUS pranešimai:

Andrius Kuprevičius

1. BROLIŲ MOTUZŲ FILMAI MONTREALY. Gegužės 9 ir 10 dienomis Montrealy ir apylinkių lietuviai gauna progą **PAMATYTI SAVO ISSILGTĄJĄ TĖVYNĘ LIETUVĄ** ir pagyventi jos laukuose ir pievose, su plovėjais, artojais, šianapjūtėje, rugiapjūtėje, pasilinksinti vestuvėse, paritinėti Velykose kiaušinius, pažuklauti, aplankyti jomarkus, atlaidus, pamedžioti Lietuvos miškuose ir lapkuose, pažvejoti Lietuvos ežeruose, upėse, pasižiūrėti žirgų lenktynių ant ilgo Sartų ežero ledo Dusetose, pakvėpuoti žydinių Lietuvos pievų ir kvapiu Lietuvos miškų ir girių oru... Be to, **PAMATYTI IR SPALVINĮ LIETUVOS PAŠTO ŽENKLŲ** filmą ir pasižiūrėti Amerikos lietuvių parodų ir Lietuvių dienų. Tai vis naujai padaryti ir mūsų **NEMATYTI FILMAI**. Nepraleiskime retos progos. Visa tai bus gegužės 9 ir 10 dienomis Aušros Vartų salėje, 377 Willibrord Ave, Verdune.

2. PIANISTO A. KUPREVIČIAUS KONCERTAS. Gegužės 17 dieną, sekmadienį, 7 valandą vakaro Montrealy, Plateau salėje, bus vienintelis pa-sižymėjusio **PASAULINIO MAŠTO LIETUVIO PIANISTO ANDRIAUS KUPREVIČIAUS** koncertas. Pianistas Pietų ir Šiaurės Amerikoje turėjo nepaprastą pasisekimą. Didžioji New Yorko spauda jį ypatingai augštai įvertino. Čikagoje jis turėjo net du koncertus, kuriuose atsilankė po 3.000 publikos. Nepraleiskime progos neišgirdę šio žymiojo mūsų pianisto, vienintelio plačiai koncertuojančio Amerikoje ir Europoje. **SEKITE PRANEŠIMUS APIE KONCERTĄ SPAUDOJE.**

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50	America & S. Amerika \$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)	Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Dėl Kanados Lietuvių Tarybos veiklos

Kanados Lietuvių Centro Taryba, remdamasi Kanados Lietuvių Tarybos Konstitucijos 1-ju straipsniu ir turėdama prieš akis savo veiklos uždavinius, o taipgi šiuo metu esamas sąlygas bei vadovaudamasi tik ra lietuvių tautos meile, giliu supratimu vienigos kovos dėl Lietuvos laisvės būtinybe ir tauriojo demokratiškumu, nu tarė tolimesnę savo veiklą.

Kanados Lietuvių Taryba di džiausių Lietuvių tautos skausmų sukūry gimusi, dėka geriausių tautos sūnų ir dukrų, iš seniau likimo nublokštų į Kanados plotus ir pasiėmusių didelę ir atsakingą našą gelbėti nelaimėn patekusią savo tautą ir Lietuvos valstybę, patekusią į kryžiaus kelius, — eidama nuo pat savo susidarymo pradžios gražiaus Tėvynės mėlės ir jos vedamos dėl laisvės žiaurios kovos keliais, su didžiausiu pasiėvintumu ir pasidaukojimu, nėra abejonės, tuo keliu eis ir toliau iki galutinio laimėjimo, nes kaip pats gyvenimas parodė, jis yra tikrai teisingas ir galis duoti geriausių vaisių.

Šių teigimų teisingumą patvirtina Kanados Lietuvių Tarybos ir jos Centro Tarybos nuveiktieji darbai, kurių bent svarbesnieji čia sumini.

KLCT leidžia savaitraštį „Nepriklausoma Lietuva“, kuris Kanados lietuvių apjungime ir kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo yra atlikęs neįkainojamą darbą.

KLCT, prašoma VLIKo, viena pirmųjų įsteigė Kanados Tautos Fondą, kuriame ir šiandien vadovauja jos išrinkti du nariai. Apie TF veiklą liudija faktas, kad neseniai VLIKui buvo pasiūsta 14.000 dolerių Tėvynės vadavimo reikams.

KLCT pastangomis lietuvių tremtiniams Vokietijoje ir kitur buvo sudarytos sąlygos emigruoti kanadon. Taipogi jos ir jos narių buvo sušelpa tremtinių, ligonių ir senelių Vokietijoje ir kitur.

KLCT visuomet gyvai reago vo į kiekvieną svarbesnį politinį įvykį ir kiekvienu tokiu

LIETUVIO DIENA KANADOJE.

Gyvendamas okupuotame Vilniuje, kasmiet laukdavau Sekminių švenčių. Ir ne tik aš, bet jų laukdavo visi Vilniaus krašto lietuviai, kadangi tą dieną, be jokių prašymų pas „dievaikiš“ vaivadas spontaniškai galėdavome suplaukti į amžinąją sostinę Vilnių, kur šalia religinių motyvų, paslėpti buvo ir tautiniai.

Sekminėse šv. Mykalojaus lietuvių parapijos eiseną ir Vilniaus Kalvarijas. Ir sutraukdavo tos šventės 30—440 tūkst. lietuvių, nuo Drujos iki Suvalkų, nuo Maišiagalos iki Molodečno su tautiškais moteriškais — dzikiškais, suvalkietiškais, švenčioniškais rūbais. O kada išsiriškuodavo eiseną ir Vilniaus, Vokiečių gatvėmis traukdavo žalojo Tilto pusėn, atrodė, kad jos krūtinės nepabūgs skaudžių policijos smūgių, nei šautuvų būočių.

Ir tomis istorinėmis dienomis, eidamas senelio Vilniaus gatvėmis, matydavai tik mielus lietuviškus veidus, girdėdavai tarpe kolonistų lenkų, gražiąją lietuvių kalbą, pasijusdavai būdamas neatskiriama jos tautos dalimi, kurios broliai ir sesės gyvena tik už demarkacijos li-

momentu reagavo memorandumais ir kitokiais pareiškimais. KLCT buvo ruošiami Lietuvos Nepriklausomybės, lietuvių persekiojimo faktų minėjimai ir kita.

KLCT, giliai suprasdama vienybės reikšmę ir siekdama apjungti visus Kanadoje gyvenančius lietuvius, dar 1949 metais kovo mėnesį sušaukė Montrealy Kanados Lietuvių Seimą, kuris tačiau neįvykusių atsa komybės asmenų buvo bandomas išardyti, o nepasisekus, jų pačių apleistas, atsisakius vienybės dėl siaurų savo partijos tikslų.

KLCT, apgailestaudama šiuos nemalonius faktus ir siekdama visų Kanados lietuvių vienybės, pirmoji ėmėsi iniciatyvos organizuoti Kanadoje Lietuvių Bendruomenę pagal VLIKo paskelbtąjį statutą, tačiau ir čia vėl atsirado asmenų, kurie tą siekimą trukdė ir privėdė prie to, kad KLB-nės rinkimuose tedalyvavo tik mažuma visų Kanadoje esančių lietuvių. Neminint čia, dėl šventos ramybės, kitų nedemokratiškų pasireiškimų, KLB Taryba nepasisekė opiaisiais lietuvių tautai klausimais, nors KLB-LOKas tą buvo pasiūlęs dienotvarkė. Yra ir daugiau stambių trūkumų ir stagnacijų faktų, o ypač svarbus faktas, jog nepadaryta žygių apjungti visus Kanados lietuvius, nepadaryta žygių apjungti visas Kanados lietuvių organizacijas. Dėl to visuomenėje reiškiasi atšalimas. Dėl to nukentė ne tik kovos dėl Lietuvos laisvinimo vieningumas, bet yra kitų neigiamų padarinių.

Akivaizdoje viso to, kas suminėta, KLCT randa, kad jos vedamoji veiklos linija yra reali, etisinga, demokratiška ir tolerantiška. Jos tikslas yra suvienyti kuo daugiausia Kanados lietuvių bendriems tautos ir Tėvynės tikslams siekti, daugiausia lietuvių sujungti Lietuvių tautos laisvės ir Lietuvos valstybės išlaisvinimo tikslams ir uždavinims, — to dėl ir skelbia konkrečių darbų planą, kurį gauna visi Kanados Lietuvių Tarybos skyriai.

a) propaganda vietos spaudoje apie šventės rengimą;

b) talpinimas straipsnių apie lietuvių tautos praeitį, vergijos laikus, nepriklausomybės gyvenimą ir dabarties tragediją;

c) garbės komiteto sudarymas iš įtakingų krašto (ir vietos miesto) asmenų;

d) išleidimas trumpo propagandinio leidinio apie Lietuvą;

e) vieša demonstracija mieste, žygiuojant su vėliavomis ir tautiniais rūbais miesto gatvėmis ir stadioną;

f) kuo didžiausias įtraukimas krašto gyventojų į LDK siunčiant kvietimus organizacijoms, įtakingiems asmenims, darbovietėms ir tt.

Kaip LD Kanadoje numatoma praversti Hamiltoną?

Šeštadienį, t. y. rugpjūčio 1 d. išsiriškuojama tautiškai pasirėdžius, vėliavomis ir visais Kanados apylinkių vietovių užrašais, pražygiavimui (Dundurn, Main, Locke Str.) ir stadioną, papuoštą Kanados ir Lietuvos vėliavomis (vėliavų miškas?!), kur po oficialios dalies (sveikinimų, kalbų ir tt.) sektų tautiniai šokiai, chorų pasirodymai, užbaigiant šventę prie prolektorių šviesos jungtinių tautiniais šokiais visų apylinkių tautinių šokių grupių („malūnas?“) ir jungtiniu Montrealio, Toronto ir Hamiltono choru.

Rytą (iki pietų) stadione būtų pravesta lengvoji atletika ir krepšinis.

Sekandieną, sekmadienį, prie Hamiltono įvyktų bendra gegužinė.

Tai yra tik provizorinis Hamiltono valdybos planas. Laiko nedaug, tik trys mėnesiai. Šiam mūsų tautos reprezentacijai reikalui turėtų prisidėti visos Kanados apylinkės, pasiūsdamos savo pageidavimus Hamiltono valdybai, arba paskirti asmenis, gildindami šį klausimą spaudoje, pateikdami savo sumanymus ir pageidavimus.

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“ SKELBIA TAI, KO NESKELBIA „LAISVĖ“, „VILNIS“ IR „LIAUDIES BALSAS“.

„Nepriklausomos Lietuvos“ tinku tinkuoti sienas langų an redakcija gavo Rusijos okupuotos Lietuvos laikraštų. Juose mums daug įdomaus. Nuo šio numerio skelbsime ištraukas iš Vilniuje komunistų leidžiamos „Tiesos“, kuri yra Maskvos oficiozas Lietuvoje.

Kaip žinoma, Amerikos ir Kanados lietuvių komunistų laikraščiai „Laisvė“, „Vilnis“ ir „Liaudies Balsas“ kiekviename numery deda ištraukas iš komunistų spaudos. Bet suminėtieji laikraščiai duoda tik tai „geras“ žinias. O mes duosime ir tas, anot jų, „geras“ žinias ir tas, kurios mūsų komunistams atrodo „blogos“ ir jie jų neskelbia. O tų „blogųjų“ žinių „Tiesoje“ yra daug daugiau, negu „gerųjų“.

Štai eilė ištraukų.

„TIESA“ 1953 m. kovo 3 d. 52(3035) nr., atvaizdu papūstame straipsnyje — „Gerinti darbo organizavimą statybose“ — rašo:

„Vakar drg. Kutenkovas ap lankė eilę Vilniaus statybų. Atvykęs į Vilniaus universiteto bendrabučio statybą, drg. Kutenkovas atkreipė dėmesį į blo gą tinkuotųjų darbo organizavimą. Tinkuotojams, kurie dirba namo sparne, skiedinys mechanizuotu būdu paduodamas netiesiogiai ir darbo vieta, bet į talpą, esančią apie 20 metrų nuo tinkuotojų. Skiedinį tenka vežioti karukais iki darbo vietos. Drg. Kutenkovas paklausė, kodėl taip daroma.

— Neturime pakankamai de žių, į kurias galėtume išpilstyti skiedinį, — atsakė pagalbinė darbininkė drg. Svidinskaitė, veždama eilinį skiedinio karutį. — Mes visuomet taip dirbame. ...

Drg. Kutenkovas paaiškino, kad Maskvos statybose tinkuotojai kiekvienoje darbo vietoje turi tiek dežių, kad būtų paken kama skiedinio atsarga net ir tuo atveju, jeigu tinkavimo agregatas sustotų. Tokias lentes dežes yra lengva pasigaminti bet kurioje statyboje.

Pastaruoju metu Vilniaus statybose pradėta plačiau naudoti sausąjį tinką. Tai labai paspartina statybos darbus. To dėl vilniečiai labai domėjosi, kaip dirba su sausuoju tinku drg. Kutenkovo brigada, ir ypatingai, kaip reikia sausuoju tinku tinkuoti sienas langų an gose.

Drg. Kutenkovas paaiškino, kad tokiu atveju sauso tinko plokštė atitinkamai supjaustoma. Čia pat jis parodė, kaip tai daroma.

— O kuo mes supjaustysime tinko plokštę? Juk pjūklų neturime. ...

Stovėdamas stebėtojų būryje, Vilniaus statybos tresto vyr. inžinierius drg. Tinovskis pats savo akimis pamatė, kokia silpna darbo organizacija yra tresto vykdomose statybose, kur paprastai trūksta net paprasčiausių įrankių.

Po to drg. Kutenkovas apsi lankė gyvenamo namo statyboje Komunarų gt. Jis paklausė, kodėl tinkavimo darbai čia atliekami rankiniu būdu, tuo tarpu kai statyboje yra tinkavimo agregatas.

— Mes praeitais metais sėkmingai tinkavome su agregatu, — pareiškė tinkuotojas drg. Brazinskas. — Tačiau šiomet mes neturime suspaustam orui paduoti žarnos, kurią paėmė Statybos ministerija ir nežinia kur nudėjo. ... Dabar mes agregatą naudojame tik skiediniui paduoti ir viršutinius augštus.

— Blogai, mažą tvarkos jų sų statyboje, — sako drg. Kutenkovas.

— Štai, — toliau sako jis, — guli suversti į vieną krūvą ir gipsas, ir pakulos, ir tolės, čia pat pridabstytas šlapio skiedinio. Aišku, kad didelė šių medžiagų dalis pateks į šiukšlyną. Netaupoma ir darbo jėga. Prie skiedinio agregato dirba ir 4 darbininkės. Tuo metu tą darbą lengvai galėtų atlikti viena darbininkė, jei tinko skiedinio maišytuvą būtų pakeltas bent vienu metru augščiau. Tada skiedinys tiesiog loviu patektų į siurblius. Jau šie pavyzdžiai ryškiai parodo, kad darbas organizuojamas statyboje blogai.

Apsilankęs dar keliose Statybos tresto Nr. 1 vykdomose statybose, drg. Kutenkovas pastebėjo, kad Vilniuje yra gerų tinkavimo meistrų, tačiau jiems nesudaromos tinkamos darbo sąlygos, nesirūpinama geresniu darbo organizavimu, neperteikiamas priešakinių darbininkų patyrimas.

„Nepriklausomos Lietuvos“ tinku tinkuoti sienas langų an gose.

— O kuo mes supjaustysime tinko plokštę? Juk pjūklų neturime. ...

Stovėdamas stebėtojų būryje, Vilniaus statybos tresto vyr. inžinierius drg. Tinovskis pats savo akimis pamatė, kokia silpna darbo organizacija yra tresto vykdomose statybose, kur paprastai trūksta net paprasčiausių įrankių.

Po to drg. Kutenkovas apsi lankė gyvenamo namo statyboje Komunarų gt. Jis paklausė, kodėl tinkavimo darbai čia atliekami rankiniu būdu, tuo tarpu kai statyboje yra tinkavimo agregatas.

— Mes praeitais metais sėkmingai tinkavome su agregatu, — pareiškė tinkuotojas drg. Brazinskas. — Tačiau šiomet mes neturime suspaustam orui paduoti žarnos, kurią paėmė Statybos ministerija ir nežinia kur nudėjo. ... Dabar mes agregatą naudojame tik skiediniui paduoti ir viršutinius augštus.

— Blogai, mažą tvarkos jų sų statyboje, — sako drg. Kutenkovas.

— Štai, — toliau sako jis, — guli suversti į vieną krūvą ir gipsas, ir pakulos, ir tolės, čia pat pridabstytas šlapio skiedinio. Aišku, kad didelė šių medžiagų dalis pateks į šiukšlyną. Netaupoma ir darbo jėga. Prie skiedinio agregato dirba ir 4 darbininkės. Tuo metu tą darbą lengvai galėtų atlikti viena darbininkė, jei tinko skiedinio maišytuvą būtų pakeltas bent vienu metru augščiau. Tada skiedinys tiesiog loviu patektų į siurblius. Jau šie pavyzdžiai ryškiai parodo, kad darbas organizuojamas statyboje blogai.

Apsilankęs dar keliose Statybos tresto Nr. 1 vykdomose statybose, drg. Kutenkovas pastebėjo, kad Vilniuje yra gerų tinkavimo meistrų, tačiau jiems nesudaromos tinkamos darbo sąlygos, nesirūpinama geresniu darbo organizavimu, neperteikiamas priešakinių darbininkų patyrimas.

„Nepriklausomos Lietuvos“ tinku tinkuoti sienas langų an gose.

— O kuo mes supjaustysime tinko plokštę? Juk pjūklų neturime. ...

Stovėdamas stebėtojų būryje, Vilniaus statybos tresto vyr. inžinierius drg. Tinovskis pats savo akimis pamatė, kokia silpna darbo organizacija yra tresto vykdomose statybose, kur paprastai trūksta net paprasčiausių įrankių.

Po to drg. Kutenkovas apsi lankė gyvenamo namo statyboje Komunarų gt. Jis paklausė, kodėl tinkavimo darbai čia atliekami rankiniu būdu, tuo tarpu kai statyboje yra tinkavimo agregatas.

— Mes praeitais metais sėkmingai tinkavome su agregatu, — pareiškė tinkuotojas drg. Brazinskas. — Tačiau šiomet mes neturime suspaustam orui paduoti žarnos, kurią paėmė Statybos ministerija ir nežinia kur nudėjo. ... Dabar mes agregatą naudojame tik skiediniui paduoti ir viršutinius augštus.

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“

prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI.

TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASČIAUSIU BŪDU:

DEKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAIŠKU SIŪSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaide — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna bargan to, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

Šviesos Sambūrio Sukaktis

Balandžio 11 d. Šviesos sambūrio New Yorko skyrius minėjo savo 3 ir sambūrio 7 metų sukaktį. Minėjimas įvyko Grand Paradiše salėse Brooklyne.

Ši neilgo amžiaus sukaktis smabūriui yra reikšminga, nes per tą laiką sambūris, galima sakyti, du kartus gimė ir du kartus apgynė savo egzistenciją. Šviesa įsikūrė 1946 m. Europoje, Vakarų Vokietijoje. Tai sambūrio pirmoji gimimo data. Pastebėsim, kad sambūris nuo įsisteigimo iki emigracijos iš Europos ir užjūrius, bu vo grynai akademinis — lietuvių akademinio jaunimo laisvuose Vakaruose organizacija. Nenuturinti sambūrio veiklai: kad jis, išsikėlęs iš Europos ir kitus kontinentus, tuojau galėtų pradėti darbą, 1949 m. visuotinio sambūrio skyrių atstovų suvažiavimo Tiubingene nutarimu, sambūris buvo pavadinamas — Kultūrinis Sambūriu Šviesa, šį žingsnį padaryti, atsisakyti grynai akademinio organizacijos pobūdžio vertė emigracinės aplinkybės: pirmaisiais įsikūrimo metais, išemigravus ir užjūrius, sambūris nesitikėjo turėti aktyviai universitetuose studijuojančio jaunimo.

Išemigravus sambūriui iš Europos ir jo nariams pasisklidus po vakarų hemisferos kontinentą, prasidėjo sunkus organizacinis darbas — sambūrio skyrių atkūrimas ir naujųjų skyrių steigimas New Yorke, Čikagoje, Toronte, Buenos Aires, Sydnėjū, Melbourne, Ade laide. Kur buvo bent kiek susibūrę šviesiečių, atsikūrė pirmieji sambūrio skyriai, kurie šiuo metu jau veikia kaip sambūrio organizaciniai vienetai. Tai antroji sambūrio gimimo data.

Yra didžiulis skirtumas tarp tų reakcijų ir nuotaikų, kokiomis sambūris buvo sutiktas Vakarų Europoje 1946 m., žengiant jam pirmuosius žingsnius, ir tarp šių dienų lietuvių įvairiasroves visuomenės nuotaikų, sambūriui atkuriant savo organizaciją. Tada sambūris buvo sutiktas pasipiktinimo šauksmais ir organizuoto šmeižo to atakomis. Sambūrių puolė įvairių lietuviškų partijų senieji ar per anksti pasenę politikieriai, nesugebėję nieko pamiršti ir nieko naujo išmokyti. Sambūris buvo apšauktas vienybės ardytoju, marksizmo bei nihilizmo skleidėju, krikščioniškos moralės bei Katalikų bažnyčios autoriteto niekinto ju. Ypač, smarkiai sambūrių puolė tie, kurie teigia, kad žmogų priglusinus dogma, galima jį padaryti paklusnų šioje žemėje ir laimingu pomirtiniame gyvenime. Šie visi iš pirmo išlaukti kaltinimai nuo sambūrio atšoko, kaip žirniai nuo sienos. Jie tik pabrėžė sambūrio jaunatvišką šviežumą, jo organizacijos idėjinių pagrindų naują, jo tikslų ir siekių veržlumą. Sambūrio steigimo išplėtimas tai patvirtina.

Šiandieną nuotaikos yra žymiai pasikeitusios.

New Yorko skyrius, švėsdamas pradžioje minėtas sukaktį, supažindino plačiąją New Yorko lietuvių visuomenę su sambūrio idėjiniais pagrindais, uždaviniais ir siekiais.

Minėjimą atidarė ir jo oficialią dalį pravedė New Yorko Šviesos sk. pirm. kol. A. Daunys. Minėjimo akto prezidiumą sudarė Lietuvos Generalinis konsulas p. Budrys, p. Devenienė, prof. Kanauka, p. Sidzikauskas, Liet. Studentų Sąjungos New Yorko sk. atstovas col. Banys ir Šviesos sambūrio vyr. valdybos pirmininkas col. V. Pitkunigis.

Sveikinimų kalbose sambūriui linkėta sėkmingai veikti siekiant užsibrėžtų tikslų, daugiau dėmesio kreipti į lietuvių politinę veiklą, šviesiečius pasi daryti savo profesijų geriausiais specialistais ir tt.

Kiek plačiau norėčiau paminti sambūrio Vyr. Valdybos pirmininko col. V. Pitkunigio kalbą, kur buvo paliesti sambūrio idėjiniai pagrindai, uždaviniai ir tikslai.

Col. V. Pitkunigis, trumpai apibūdinęs pokarinę padėtį, mūsų dienų žmogaus nusivylimą, klausia: Kodėl taip atsitiko, kad žmogus visų laisvių savininkas, pats paminėjęs laisvę po kėjomis; kad žmogus, proto suverenais žemeje, kuria įrankius savęs naikinti ir žudy mui, kad žmogus auklėtas per šimtmečius krikščioniškos moralės, virto savo artimo bode liu? Į šiuos klausimus įieško jo atsakymo antrąjį karą pergyvenęs žmogus, atsakymo įieškojo ir mūsų jaunimas, tų pačių priežasčių išmestas iš gyvenimo vėžiū, kaip ir visa žmonija, kartu sielodamasis savo, savo krašto ir visos žmonijos gimines ateitimi. Ir lietuviškasis jaunimas, vedamas idealizmo ir savo krašto meilės, šoko studijuoti socialginių, politinių klausimų, valstybių santvarkos, žmonijos progreso veiksnų; jis įgiloni ir filosofinius klausimus, įieškojo atsakymų antgamtnius reiškinius, mėgino rasti raionalių argumentų viso gyvenimo vyksmui supras ti.

— Bendri, gilūs pergyvenimai, gimtojo krašto tragedija ir bendras tikslas suvokti žmogaus vietą ir prasmę visatoje, ryšiai tarp socialaus gyvenimo ir individualių reikalavimų — bu vo tie nematomi, bet jautiami impulsai, kurie padėjo pagrindus šviesai įsikurti, kurie suvedė toki didelį skaičių mūsų akademinio jaunimo spontaniš kam protestui prieš išviešpatavusias ir žmogų paverčiusias blygybes ir pasipriešinimui prieš skepticizmą, kuris nieko gero nežadėjo, o tik grąsino mūsų jaunimui sunaikinti socialiai būtiną tikėjimo ir pasitikėjimo minimumą.

Apibūdinęs pačius svarbiausius šviesos įsikūrimo motyvus, tol. col. V. Pitkunigis palietė didžiuosius jos uždavinius.

— Organizacija, kuri apribotų tik savo narių dvasinės kultūros kėlimu ir grynai teoretinių problemų sprendimu, tar pusavyje jas diskutuojant, nutoltų nuo mūsų tautos didžiųjų uždavinių. Todėl Šviesa, pilnai supratusi ir giliai įsisąmoniusi mūsų visų atsakomybę ir pareigą savo tautai, stato sau vienu iš pagrindinių uždavinių sielotis ir įieškoti atsakymo į tas mūsų tautos problemas, kurias kelia mūsų specifinė padėtis ir laiko reikalavimai. Šiuos didžiuosius uždavinius turėdama prieš akis, Šviesa įieško priemonių ir būdų Nukelta į 9 psl.

PASIZADĖJIMAS

Aš, ši pasizadėjimą pasirašęs, gyvenąs, pasižadu pirkti

Lietuvių Namams Montriealy įsigyti šėrus - akcijas už

dolerių ir tuo pačiu įstoju nariu į Lietuvių Namų bendrovę.

Parašas:

Montreal, 1953 m. d.

Iškirpkite šį pasizadėjimą ir siųskite šiuo iždininko adresu: Mr. Julius Trumpa, 5655 — 15th Ave, Rosemount, Montreal, P. Q.

TAUTYBĖS KLAUSIMU

DU RAŠYTOJAI — DVI NUOMONĖS

Rašo Ignas Šeinius:

„Vytautas Alantas nustato išdidžiai Tremtyje sausio 19-ą savo atsakyme man: „Diskusijų nemėgstu ir diskutuoti tik reikalo vertėjas“. Man gi diskusijos patinka. Juk tai, nuosirdžiai įsiekiant teisybę, geriausias kelias ją pasiekti. Tik diktatoriai įsako, nes jiems ne tiek kas kita, o daugiausiai asmens reikalas rūpi.

Panašiai galvojančių kaip Alantas yra ir daugiau, todėl ir negalima nutylėti tokio didelio klausimo kaip priemonės mūsų tautai išlaikyti ir jos laisvei atgauti plačiau nepanagrinėjus.

Alanto „Kitų tautų pavyzdžiai lietuviškam reikiui nėra jokie pavyzdžiai“, tai sena dainelė. Tą gaidą traukė caro laikų rusai šovinizistai, antikvariečiai. Jie keikė net geležinkelį ir telegrafą, kaip rusų reikalui svetimus ir kenksmingus padarus, iš viso Petro Didžiojo „iškirstąjį langą Europai“.

Lietuvių tautai pakenkė praktiškai daugiausiai tai, kad per ilgai per daug ramiai sėdėta užsidariusi gariose. Nepasirūpinta net savu raštu, nepagalvota apie tolimesnę ateitį, nepasidairyta kaip reikia kas dedasi toliau pasaulyje. Pagaliau, kai iš idiliškos ne iš savo kaltės pabudus ir buvo išvystyta pašėlusio energija, reikėjo greito mums skolinis kitų tautų vienoki ar kitoki civilizacijos pabūkai. Ne lenkų kalba nulietuviavo mūsų diduomenę, o lenkų toliau iš Vakarų anksčiau per imta kultūra drauge su krikščionybe. Pačiojo Lenkijoje Vytauto Didžiojo ir Jogailos laikais kultūros ir rašto reikalams buvo naudotasi lotynų kalba. Ji vėliau palaipsniui užleido vietą prancūzų kalbai ir prancūzų „tonui“. Bet reikia išidėti vieną: mūsų diduomenės ir lenkiškai šnekančių toliau sa-

ve skaitytą lietuviams ir ilgai atkakliai ginta Lietuvos žemių ir Lietuvos valstybės reikalas.

Būtinai norėdamas gražinti lietuvių tautą atgal izoliuotam miškan ir saulės ir ugnies tikybon, Alantis vis dėlto nieko ne turėtų prieš žydų tautos pavąz dį: „Būkime žydai tautinio atsparumo atžvilgiu, ir mums čia nereikės kalbėti apie lietuvių bės išnykimo pavojus“. O kas gi sudaro žydų atsparumo pagrindą? Sava labai sena, seniai didelio grožio raštai pasuota, tikybinį pokylį įgijusi kultūra. Nepaprasta meilė gimtai žemei ir savo tautos artimui. Didelis paslankumas pasinaudoti kitų tautų dvasiniais ir materialiais laimėjimais, jei tik jie kuo prisideda prie individualinio ar tautinio įturtinimo. Žydai nesvetima būti ir kosmopolitai ir sionistai tuo pat metu.

Skaitytojai tur būt prisiminti, kad mano straipsnis Tremtyje „Nejau kalba — tai tauta?“ pagrindinė mintis buvo ši: reikia siskirti lietuvių padėties baisyj barbaro vergijoj ir laisvam kultūringam pasauliui. Čia, šiaip geležinės uždangos mums gyvenant, mūsų vyriausioju, viską dominančiu uždavininiu turėtų būti šaukti nenuiriant visam pasauliui, ką bolševikai su Lietuva daro, šauktis visomis išgalėmis mums galinčių ir turinčių padėti efektingos pagalbos. Ties šita, mano įsitikinimu, laisvėn išsigelbėjusių lietuvių kardinaline ir šventa pareiga Alantas nekaito reikalinga apsisotiti. Jis ironiškai šypsosi: „Mes lietuvių būtinai norime būti kosmopolitai ir savo reikala tempiami į tarptautinę areną“. Na, tai ir jau! Niekados nesitikiu, kad kai panašaus išgirsti iš lietuvių patrioto ir inteligento. Vadinas, išsigelbėję tupėkim sau ramiai, išskyrus pasiūneku

čiavimus ir barnes tarp savęs, lietuviška tradicija valgykim dešreles su kopūstais, tegul mūsų tautą Lietuvoje bolševikai tydomis baigia pasmaugti. Ko jie ir siekia. Žydų stiprybė yra ta, kad paliesk juos tik kuo! Tuoj visas pasaulis nuaidės apkaltinimu antisemitizme ir dar Dievas žino kuo. Net pakritikuoti žydus bangu. Nėr ko stebėtis, kad visi, kas gali, vengia žydus pakibinti, visi su jais ir smulkmenose skaitosi. Kitais žodžiais, „ujamu“ žydu visai nebloga būti. Kai ir su mumis svetimieji daugiau skaitosi, gerbs mus, kai mūsų vertė svetimųjų akys pakils, nebėgs taip lengvai ir greitai lietuvis iš lietuviybės.

Kiekviena kova reikalauja aukų. Nieko neveiksi, nieko ne nustos. Ar nustos visko. Vystant užsieniuose plačią akciją Lietuvai, įsiekiant simpatijų ir paramos savo kraštui, santykių ir bendraujant su svetimšaliais gali, žinoma, ne vien nas, nemažai dingti. Bet vadinai yankiu ar ispanu tą, kas su jais santykius palaiko, ar il gais ir per artai palaikė ir savo kalbą amiršo, tai jau iš tiesų neapsakomai lengvabūdiška. Tuo būdu patys mažinam lietuvių skaičių, šiuurškumą ir netolerantingumą savuosius nuo savęs stumiam, per pigiai svetimiesiems atiduodam. Tokia neprotinga laikysena silpnina savo istorines ir tikra, pilna prasme etnografinės teises ir Vilniaus kraštą ir Mažąją Lietuvą.

„Tremtis“ 88 nr.

I Lietuvos Pasitintinybė prie Švento Sosto ir vėl įsibrovė vagys, išplovė stiklus languose. Jie išnešė visą stalo sidabrą, kitus vertingus sidabrinus daiktus ir tris geresnius paveikslus.

Iš Kanados statistikos:

Canadian Post office: per 1952 mt. persiuntė daugiau 1 su puse biliono pirmos klasės pašto, daugiau 12 proc. negu 1951 mt. Oro pašto pirmos klasės laišku 28.617.636, 14 proc. daugiau negu 1951 mt., kit. oro pašto siuntų 19.630.000. Laikraščių ir kit. periodinių leidinių 525.913.000, 2,3 proc. daugiau negu 1951 mt.

Alaus produkcija:

rekordiškai pakilo. 1952 mt. — 7.700.000; 1939 mt. — 2.538.584 (Barrels).

Dažų pramonė:

per 1952 mt. pasiekė 81 mil. dol.; 190 mt. — 53 mil. dol.

Tabako pramonė pagamino: (000's omitted): 1952 mt. — 17.855; 1951 mt. — 15.667; 1939 mt. — 7.027. Farmeriai pardavė tabako pramininkams 150 mil. svarų tabako, sumoje 68 mil. dol., statistika sako, kad labai didelis šmugelis ciga-

rečių iš USA neleido dar augstesnės produkcijos išvystyti.

Svarūs mineraliniai degalai:

kaip anglis, natralus gasas, benzinas 262.096.250 dol.

Nemetaliniai mineralai:

asbestas, gipsas, mineraliniai vandens, kvarcas, soda ir kt už 124.304.401 dol.

Statybinės medžiagos:

cementas, smėlys, molis, plytos ir kt. — 164.046.644 dol.

Viso mineralų per 1952 mt. vertė — 1.278.365.516 dol.

Tuo tarpu 1943 mt. jų vertė buvo: 530.053.966 dol.

Kaip matosi per 9 metus buvo milžiniška pažanga padaryta mineralų iškaskime.

Provincijomis skirstosi % iš kasime: 1. Ontario 34,3%, 2. Quobec 20,9%, 3. Alberta 15,4%, 4. B. Columbia 13,5%; 5. Nova Scotia 5,0% ir kt. pr. po mažiau.

J. Petrulis.

KEISTAS FENOMENAS

J. JÜRAGIS

Tūlas p. Rokas Burzgulis pastaruoju laiku paskelbė „Vie nybėje“ keletą savo straipsnių. Viename jų, skirtame klausimui apie moralę („Vien.“ 6 nr.), be kita ko, jis rašo: „Užtat kai pasiskaitome amerikoniškus laikraščius ir pasiklausome radijo, tai klaiku darosi. Ar yra kitas toks kraštas, kur pasitaikytų tiek daug apipilėsimų, žmogžudysčių, išprievartavimų (vienas kas pusvalandis), kyšininkystių, pasisavinimų ir visokių kitų nusikaltimų? Saugokis gydytojo ir advokato, nes visur gali būti apipilėsimai“.

Strutis, kaip visi žinome, pastebėjęs pavojų, tuojau pat kiša galvą į smėlį. Pasiekia jis tuo, reikia manyti, du dalykų: ir pavojaus išvengia ir klaiku jam nesidaro. Kągi, lieka nebent pasinaudoti jo receptu, p. Burzguli Rokai!

Taičiau ne apie tai dalykas eina. Kiekvienas juk protingas žmogus žino, jog nematant ydų, neįmanomas yra ir bridimas iš jų. Žvelgimas į tikrovę atvirois akimis yra pati pirmoji kiekvienos pažangos sąlyga. Tenka tad palaukti, kol p. Rokui Burzguliui paaškęs tai, kas jau gana seniai yra aišku daugiau kaip 150 milijonų amerikiečių, kurių tarpe jis gyvena.

Bet yra dalykų, dėl kurių laukti negalima. Tik dėl jų rašome.

Jeigu p. Rokas Burzgulis, dešimtį ar daugiau metų be pertraukos, sektų sovietinę spaudą, nematys jis iš jos, kad Sovietų Sąjungoje per tą laiką būtų įvykęs nors vienas jo minimų nusikaltimų, bet savo aukš-

čiau cituotus sakinius joje, o visų pirma lietuviškam jaunimui skirtoje sovietinėje spaudoje, jis ne tik kad ras perspaušdintus, bet ras dargi net perfotokopijuotus. Ir prie to dar, su maždaug tokiu komentaru: „štai koks yra gyvenimas supuvusioje kapitalistinėje Amerikoje; net gydytojai ir advokatai yra ten plėšikai“. Ir panašiai.

Kam tad pasitarnauja p. Rokas Burzgulis? Ant kieno maulūno jis vandenį pila? Juo labiau, kad ir jis, reikia manyti, žino, kad sovietinei spaudai yra kur kas lengviau pasiekti Lietuvos jaunimą, nei kad, sakysime, Amerikos Balsui. Ar nuo to jam nė truputiuką klaiku nesidaro?

Reikšdamas savo nuomonę literatūros klausime, p. Rokas Burzgulis pataria lietuviškiems rašytojams mesti rašius apie „kunigų meiliškus nuotykius“, nes esą „vistiek mažai vilties, kad kas nors mūsų prilygtų Gerhardui Hauptmanui“. Kaip lengva yra matyti, šitame jo samprotavime glūdi gana savotiška pažiūra į tautinę literatūrę kūrybą. Norėdami būti protingais, mūsų rašytojai, atseit, prieš imdamiesi rašyti, turėtų visų pirma išstudijuoti tai, kiek vilties ir sveikų sansų jie gali turėti jei jau ne pralenkti, tai bent prilygti žymiausiems pasaulio rašytojams. Kad šitaip literatūrinės kūrybos tikslą suprantam elėraščių rašą gimnazistai, tai dalykas ir natūralus ir suprantamas, bet iš p. Roko Burzgulio „galima buvo laukti augštesnio intelektualinio lygio“, jei jau išsirtati jo paties žodžiais. Būtu įdomu žinoti, ką šiuo klausimu galvoja patys mūsų rašytojai bei literatūros kritikai. O, pagaliau, taip pat ir tapytojai, muzikai, dainininkai... Nes daly-

kas liečia bendrai visą tautos meninę kūrybą. Iš savo pusės mes manome, jog ji anaipol neturi tikslo gaminti prekių tarptautinės konkurencijos rinkai.

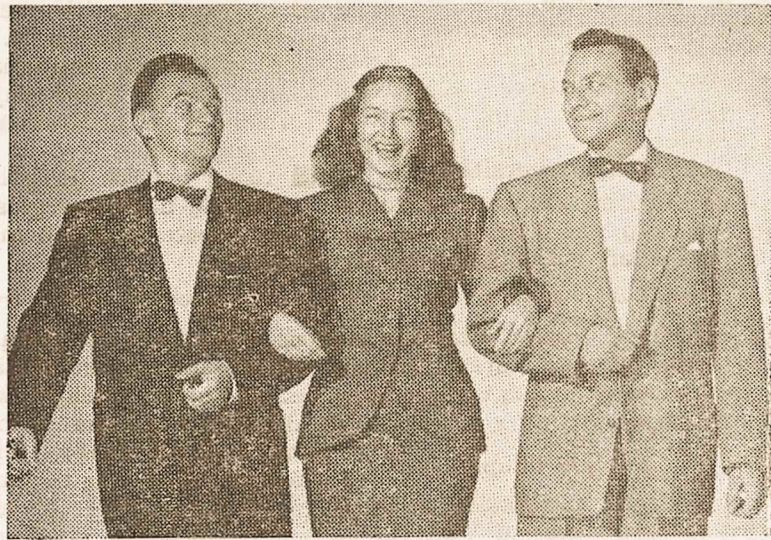
Bet ne vien tik kunigų erotiškų pasireiškimus išstudijuoję yra p. Rokas Burzgulis. Jo žinojimo bazė, kaip tatau iš jo straipsnių aiškėja, mažiausiai apima: pasaulio istoriją, religiją, istoriją „nuo pačių pirmųjų iki sudėtingiausių“, visų žemės tautų ir laikų mitologiją, etnologiją, antropologiją, sociologiją, psichologiją, teologiją, filosofiją...

Tai ant šios, reikia pripažinti, milžiniškos žinojimo bazės abiem kojom stovėdamas, p. Rokas Burzgulis pareiškia skaitytojams: „Politinė iliuzija yra šūkis „laisvė, lygybė, brolybė“ ir „gryna fikcija yra tautos valia“. Istoringi gi jų funkcija jis mato tame, kad „neįdomus būtų gyvenimas, jei visos jos staiga dingtų“.

Ačiū, ponas Burzguli Rokai! Nuo dabar, atseit, žinosim, jog visi tie, kurie kovoja ir miršta už žmonių ir tautų laisvę, lygybę, brolybę, su mūsų paverptos Tėvynės partizanais imtinai, — yra niekas daugiau, kaip tie ispaniški buliai, kurie įniršusiai ir kvailai puldami raudo skudurą, duoda progos vikriems toredorams nusmeigti save tik tam, kad „pajdomintų gyvenimą“ žiūrovams.

Bet mūsų žinojimas apims kartu ir tą faktą, kad p. Roko Burzgulio samprotavimuose yra kažkas aiškiai ne taip.

Ši išvada stiprėja mummyse dar labiau, kada prisimename, jog vos truputį anksčiau (nes „Vien.“ 47 nr. iš 1952 m.) jis pats gana autoritetingai mokino mus „įsisąmoninti žmoniškumo, tolerancijos ir augštesnio jos laipsnio — humanizmo“. Atvirai sakant, mes nieku būdu suprasti negalime, Nukelta į 8 psl.

Kanados artistų grupė Johnny Wayne (kairė), Frank Shuster ir solistė Terry Dale sudarė estradinę pramogą Kanados kariams Korejoje.

BAISIOSIOS STALINO VALDZIOS PASLAPTYS

RAŠO NKVD GENEROLAS ALEKSANDR ORLOV

2. Stalinas ir Jogoda išvyko į Leningradą. Zaporozecas žinojo, kad Stalinas tikrai norės pas matyti Nikolajevą tikslu išsiskirti, ar jis tinka viešajam teismui. Koks būtų puikus Za porozeco laimėjimas, jei jis galėtų skubiai gauti iš Nikolajevu taip reikalingą įrodymą ir jį čia pat jau pateikti Stalinui, kai jis tik atvykęs; tokiame sąvare parodyme Nikolajevas turėtų „nuosirdžiai“ prisipažinti, kad jis esąs nužudęs Kirovą pagal tiesiogius Zinovjevo ir Kamenevo nurodymus. Zaporozecas nepaisydamas jam nemalonaus fakto, kad jis jau vieną kartą buvo susitikęs su Nikola jevu, įsakė Nikolajevą avesti pas jį. Tačiau, kai tik Nikola jevas įėjo kambarin, jis tuoj Zaporozecą pažino. Aš nežinau visų juodviejų audringo pasikalbėjimo smulkmenų, bet žinau, jog Zaporozecui nepavyko nei pažadais, nei grąšini mairis priversti Nikolajevą duoti melagingą parodymą prieš Zinovjevą ir Kamenevą.

Stalino atvykimas į Leningradą buvo nepaprastas įvykis. Išstis Smolny namo augstas pavojus jam rezervuotas. Stalinas vis upirna su Zaporozecu duvienu užsidarė kambaryje vi-

sai valandai. Po to, jis įsakė atvesti Nikolajevą. Nikolajevas įėjo. Stalinas mostelėjo jam prieti arčiau prie jo stalo ir sal džia maloniū balsu paklausė: „Kodėl gi tu nušovei tokį simpatizingą žmogų?“ Jeigu šitie žodžiai nebūtų buvę man pakartoti ten dalyvavusio žmogaus, aš niekad netikėčiau, kad juos galėjo tarti Stalinas, nes jie niekaip neprimena Stalino žodiškojo stiliaus.

— Aš ne į jį šoviau, bet į Partiją! — atsakė Nikolajevas. — O kur gavai revolverį? — paklausė Stalinas.

— Kodėl jūs tai manęs klausiate? Klauskite Zaporozeco! Stalino veidas staiga pažalavo pykčiu.

— Išvest jį! — šūktelėjo jis. Kai tik durys užsidarė, Stalinas atsistojo, sviedė palaidų lapų Nikolajevą bylą Jagodai ir veidą ir šūktelėjo:

— Apsileidėli!

Šitaip esant, buvo neįmanoma Nikolajevą viešai teisti. Net ir tuo atveju, jei ir pavyktų kar tais gauti iš Nikolajevu pasidėjimą paliūdyti, kaip reikalaujama, vis dėlto juo nebūtų buvę galima pasitikėti. Todėl Stalinas buvo priverstas paslepti visą šitą aferą už uždaro slaptojo teismo sienų.

Kirovo kūnas buvo atvežtas asmeniškai Stalino traukiniu į Maskvą. Pagal Sovietų laikraščius, Stalinas aplankė jo kars tą ir tiek buvo savo gilios meilės prie savo mirusio draugo sujudintas, kad puolęs prie jo ir jį pabučiavo. Kaip buvusi Dvasiškosios seminarijos auklėtinis, jis turėjo tuo momentu prisiminti Judo Iskarijoto pabučiavimą.

Ivykėdės Kirovo žudiko egzekuciją ir slapta sulikvidavęs liudininkus, žinojusius apie NKVD atliktą darbą Kirovo nužudyme, Stalinas vėl pakėlė galvą, išsidrąsino, ir įsakė iš šito nužudymo kaltę primesti Zinovjevui, Kamenevui, ir kitiems buvusiems opozicijos vadams. Tačiau 1935 metais sausio 15 d. įvykusiame slaptame teisme prokuroras negalėjo pateikti jokio įrodymo, kad Zinovjevas ir Kamenevas yra bet kaip įveltas į tą nužudymo ruošą. Bet vis dėlto grąšinimų ir nesiliaujančių Jagodos vedamų derybų spaudžiamam Zinovjevui ir Kamenevas sutiko prisiminti nužudymo „politinę ir moralinę“ kaltę, bet paneigdami bet koki faktinį jame savo dalyvavimą. Tik šiuo išspautu silpnu motyvu buvo pagrįstas teismo sprendimas. Zinovjevas buvo nuteistas 10 m., o Kamenevas penkeriems metams kalėti.

Tai buvo pirmutinis procesas iš istisos teisminių bylų serijos, kurios keliu buvo sulikviduoti beveik visi bolševikų

partijos įkūrėjai. Kirovo nužudymas figūravo kiekvienoje sekančioje byloje ir kiekvieną kartą lietė skirtingą kaltinamų jų grupę.

Kalėjimo nepakanka.

Maskvos bylų kritikai buvo linkę aiškinti Stalino žygį kaip jo nenugalimą norą atkeršyti seniesiems bolševikams už jų opoziciją po politikai ir jų reikalavimą vykdyti Lenino Testamentą, kuriame patariama pašalinti Staliną iš komunistų partijos generalinio sekretoriaus pareigų. Deja, būtų labai vienašališkas dalykas aiškinti Stalino žygį tik jo kerštu. Visų pirma Stalinas buvo realus politikas, kuris savo žygiuose didžiąja dalimi vadovavo šaltu protu. Jis pasitenkino buvusių opozicijos lyderių ištėrmimu į Sibirą ir jų pasodinimu į kalėjimą tik tol, kol jis konsolidavo bei stengė galutinai paimti į savo rankas visą valdžią. Tai atsiekęs, jis jau tėtis pakankamai stiprus galis juos nužudyti be jokio sau pavojaus.

Buvo labai svarbus dalykas mokėti parinkti tinkamą laiką šioms skerdynėms pradėti. Jis ne be pagrindo pasirinko 1934 metus. Tais metais kaip tik kraštas pradėjo jau atsigauti po baisiojo bado, ir kurį Stalinas į įstūmė savo avantiūrinę politiką kolchozindamas žemės ūkį. Tos šmėkliškos dienos ir buvo tas metas, kada Stalinas

aiškiai jautė, kad jo sostas brąška, ir tada jau jis nusprendė sulikviduoti visus savo konkurentus, jei jam tik pavyks išnešti savo sveiką kailį iš siaučiančios krizės klampynės.

Zinovjevas ir Kamenevas laikinai nuramino Staliną, kai jie sutiko, (gavę jo pasidėjimą jų ateityje nebepersekioti), prisiminti „politinę ir moralinę“ kaltę dėl Kirovo mirties. Tačiau, kad jis galėtų juos ir visus senuosius bolševikus sulikviduoti, jam reikėjo gauti jų viešą „prisipažinimą“, jog jie ištikrųjų nušovė Kirovo nužudymą ir kad jie buvo pasiryžę jį pati nužudyti. Ogi Zinovjevui ir Kamenevui priversti duoti viešame teisme tokius rimtus parodymus prieš save reikėjo imtis naujų, gilesnių ir veiksmingesnių inkvizicinių priemonių. Reikėjo surasti Stalino kalinių nervų sistemoje lemiausią ir jautriausią vietą ir į ją nukreipti kankinimo įna gius. Tokia jautri vieta buvo surasta: tai senųjų bolševikų meilė savo vaikams ir sūnaitams.

1935 m. balandžio 8 d. Sovietų vyriausybė išleido įstatymą, pagal kurį 12 metų ir vyresni vaikai yra kalti už savo vagystes ir kitus nusikaltimus ir baudžiami, kaip ir suaugusieji, bausmėmis iki mirties įskaitytai. Dabar suimtiesiems bolševikams pasidarė aišku, kad nepilnai buvo supratę Stalino ir

kad jų vaikai yra mirties pavojuje.

Didžiausią pasauliui galvosų kį kėlė tas dalykas, kad Maskvos teismo bylose visi kaltinamieji, kaip vienas, prisipažino kaltais. Tokia jų keista laikysena sukėlė įvairiausių spėliočių: kaliniai davė savo parodymus užgipnotizuoti, kad jie buvo kankinami, kad jiems buvo užduota valią pakertančių vaisių.

Stalinas neabejotinai žinojo, kad pasaulis netikės tuščiaividuriams prokuroro teigimams, jog bolševikų partijos steigėjai pasidavė Hitleriui ir Mikado. Beje, Maskvos teismo bylose valstybės gynėjas negalėjo pa teikti nė vieno raštiško įrodymo teisiamųjų kaltei pagrįsti: nei samokslą liečiančio laiško, nei jokio dokumento dėl špio nažo, ar bent kurio paprasto po litinio atsisaukimo, ar šiaip kurio kito spausdinio. Tad kas pagaliau juos priverstė prispažinti padarius tuos nusikaltimus, už kuriuos jie Sovietų istatymais baudžiami mirties bausme? Sprendžiant iš jų laikysenos, galima pagalvoti, kad jie nesusivaldomai norėjo mirti. Tikrumoje taip nebuvo. Kaltinamieji kovojo dėl savo gyvybės, bet tai darė visai nemėgindami įrodyti savo nekal tumą, o tik stengdamiesi įvyk ryti Stalino jiems pastatytas sąlygas, save šmeižti ir jį išgarbinti.

Daugiau bus.

CBC radijas duoda seriją vaidinimų vaikams, pavadintą Maggie Magins". Čia tų vaidinimų pavaizdavimui scenelė.

VISIEMS BUV. LIETUVOS KARIUOMENĖS KARIAMS

Boļševikų - komunistų teroras, taip negailestingai palietęs mūsų kraštą, jau 1940-41 metų laikotarpyje neaplenkė ir mūsų kariuomenės karių. Šimtai įvairaus laipsnio karininkų, puskarininkų ir eilinių karių buvo nužudyti, kalinti ir ištremti į Sovietų Rusijos gilumą priverčiamiesiems darbams.

Susipažinus su turima mūsų tautos genocido kelių pavaizduojančia dokumentine medžiaga, matyti, kad okupantų teroro aktai, nukreipti prieš mūsų karių, yra išryškėję trimis etapais:

1. Okupantų pastangos izoliuoti mūsų karių 1940 metų bėgyje, vykdančių masinius areštus ir tremimus (prisiminti švenčionėlių poligono įvykiai 1940 metų rudenį).

2. Priemonės prieš Lietuvos karių, esančių jau raudonosios armijos daliniuose, prasižėjus rusų-vokiečių karui.

3. Boļševikų - komunistų sistematizinga akcija prieš pavienių asmenis karinėse formacijose ar civiliniame gyvenime.

Šiuo krepjamasi į visus vakarų pasaulį esančius buv. Lietuvos kariuomenės karių ir prašoma suteikti žinių apie patirtus mūsų karių žudymus, areštus, kalinimą ir tremimą. Taip pat būsimę dėkingi ir už suteiktą informaciją apie asmenis, kurie galėtų tokias žinias papildyti.

Turima ir ateityje gauta dokumentinė medžiaga pirmoje

eilėje bus panaudota Lietuvos laisvinimo byloje, ryškinant raundonųjų despotų vykdomo genocido metodus jų okupuotose kraštuose, o ypač pavergtę į Lietuvioje. Šioje srityje yra artimai bendradarbiaujama su Amerikos Lietuvių Taryba. Su parodomų davėjais bus tariamasi asmeniškai iki kurio laipsnio galima operuoti pateiktais faktais, o ypač parodymuose išvardintomis asmenų pavardėmis, kad nebūtų pakenkta patalikusiemis pavergtame krašte.

Surinktoji dokumentinė medžiaga be abejo paliks svarbiu faktoriu Lietuvos kariuomenės ir jos paskirų dalinių tragedijos istorijai.

Lietuvių kalba duodamų parodomų — įvykių aprašymų nuotariuoti nereikia. Reikalui iškilus bus paprašyta notarizuoti jų veritus, kurie bus padaryti medžiagos sutelkimo vietoje.

Turimas žinias siųsti ir informuotis šiuo adresu: Lithuanian National Martirology Section, P. O. Box 1202, Cleveland, Ohio.

Kary, atlik savo pareigą ir prisidėję prie taip svarbios dokumentinės medžiagos sutelkimo darbo.

Gen. Povilas Plechavičius, Lietuvos Sąjungos „Ramovė“ C. Valdybos Pirmininkas, Jonas Rimašauskas, Lietuvos Tautinės Martirologijos skyriaus vedėjas (prie LRbPK S-gos)

KIEK DABAR YRA PASAULYJE ŽYDŲ?

Prieš Antrąjį Pasaulinį karą žydų skaičius mūsų planetoje siekė apie 18 milijonų. Ši statistika apytikrė. 1952 metais žydų surašinėjimą atliko pačių žydų organizacijos, viso Pasaulio Žydų Kongreso nariai, vadovaujant Dr. Izaokui Schmartzbartui, to kongreso organizacinio departamento pirmininkui. Pagal šio surašymo duomenis žydų rasta tik 11.672.000, išsklaidytų 97 šalyse. Daugiausia žydų dabar gyvena JAV, net penki milijonai, SSSR — du milijonai, Palestinoje — 1.450.090, Anglijoje — 480.000, Argentinoje — 420.000, Prancūzijoje — 300.000, Marokose — 260.000, Kanadoje — 204.836, Rumunijoje — 190.000, Vengrijoje — 135.000, Alžerijoje — 130.000, Brazilijoje — 110.000, P. Afrikoje — 105.000, Tunise ir Irane

— po 100.000, kitur po mažiau. Palyginus antrąjį surašinėjimą su pirmuoju, trūksta apie 6.400.000 žydų. Vokietijoje iš buvusių 600.000 beliko 20.000, Lenkijoje iš trijų milijonų beliko tik 45.000, Lietuvoje žydų sunaikinta apie 180.000 žydų, dabar esą tik apie 15.000. Žydų nuostoliai žmonėmis Rumunijoje siekia 800.000 galvų, Vengrijoje apie pusę milijono. Visi šie nuostoliai įrašyti į Hitlerio naciams patiekiamą sąskaitą.

Neseniai Čikagoje išimtas patentas „garsiniam žodynui“, kuris leidžia išgirsti tikslų akcentuotą tarimą atskirų žodžių. Žodynas sutvarkytas iškarpu būdu; puslapyje paduoti žodžiai, jie išaiškinti ir prie aiškio nimo priklijuotos ištartinio juos telės.

Iš visur ir apie viską

Siemiet suėjo 90 metų nuo antrojo lietuvių sukilimo prieš okupantus rusus, plačiai užsilepsnojusio, bet nepavykusio. Sukilimą organizavo revoliucinis „Lietuvos Provincijos Valdybos Skyrius“. Anglija ir Prancūzija buvo pasižadėjusios sukilimą paremti, bet apvyly. Lietuviai su caro kariuomene kovojo dvejus metus. Paskutiniai sukilėlių būriai išsiskirstė tik 1864 m. gegužės mėnesį. Nusikratyti rusų jungo pavyko tik dar po 54 metų.

Hobarto, Australijoje, Apylinkės lietuvių susirinkimas išsiskirio naują valdybą: Br. Bukevičių, Alg. Kružą ir A. Jakšą.

Naujausias ginklas prieš vabzdžius yra „M 1960“. Tai vaistas, kuriuose pamirškomi JAV kareivių rūbai Korejoje, kad nubaidytų nuo jų blusas, karapatus, boršiūnus ir uodus. Juos išrado amerikiečiai, bet, beabejo, turės gerą pasisekimą ir Brazilijoje.

JAV Sylvania Electric Products kompanija pranašauja, kad už trejų metų šviesai bus jau vartojama atominė energija, vietoj elektros. Atominė šviesa būsimai daug pigesnė.

Inž. Z. Bačelis, Sao Paulo L. K. B. „Lithuania“ pirmininkas, painformavo, kad ši savišalpinė ir kultūrinė organizacija jau yra parėmusi gražų būrelį mūsų tautiečių. Mėnesinis nario mokestis — Cr. 10,00. Kasoje yra keli tūkstančiai kruzėjų.

Gyventojų skaičiavimo biuras Washingtono praneša, kad dabartiniu laiku Jungtinėse A. Valstybėse yra 159.000.000 žmonių. Sako, kas 9 sekundės atsiranda vis naujas pilietis, o kas 21 sekundė vienas numiršta.

Garsus Amerikos atomo mokslininkas William Leonard Lawrence yra gimęs Lietuvoje, Salantuose, 1888 m. Į šį kraštą atvykęs 1905. Už savo mokslinius raštus yra laimėjęs Pulitzer premiją 1937 m. Adelaidėje Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos skyriaus atstovų suvažiavimas išrinko Centro Valdybą, kuri šiomis dienomis pasiskirstė pareigomis: dr. V. Didžys — pirm., A. Krausas — sek., G. Strelis — ižd., Alb. Pocius ir Ignas Alekna — nariai. Revizijos Komisijon išrinkti: V. Ragi-

nis, K. Mackus, J. Normantas. Garbės Teisman suvažiavimas išrinko: P. Lukošiuoną, J. Kalvaitį, A. Rūkštelę, J. Gučių ir J. Jansoną.

ALB Krašto valdyba praneša, kad bendro susirašinėjimo su Krašto Valdyba adresas lieka toliau senasis: Mr. J. Vaitaitis, 82 Flinders Street, Darlinghurst, N. S. W.

Prieš 70 metų, 1883 m. J. Amerikos Valstybių prezidentas Thomas Jeffersonas už 15 milijonų dolerių iš prancūzų nuopirko Louisianos sritį. Kadan gi ta sritis anais laikais nuolat buvo persekiojama gamtinių nelaimių (išsiliejusios upės arba sausros sunaikindavo derlių), prezidento Jeffersono pirkinys buvo pavadintas „Jeffersono kvailyste“. Tačiau prezidentas tuojau pat davė tvarkymą apvaldyti upes, praversti kanalus ir ištiesti kelius. Užtvankose išaugo eilė elektros jėgainių, upės negalėjo išsilieti ir sunaikinti derlių. Visa Louisiana tapo viena iš turtingųjų Amerikos sričių.

Vien tik drėkinamos Louisianos sritys kas metai duoda derliaus už 500 milijonų dolerių. Louisianos gyventojų metiniai mokesčiai nuo 1916 metų yra lygūs vyriausybės investuotai sumai — jie siekia du milijardus dolerių.

Jungtinių Tautų posėdžių salėje, dalyvauja 60 tautų atstovai. Kalbėtojų kalbos po trumpo laiko aidu viso pasaulio radijo siųstuvų bangomis ir pasirodo įvairiomis kalbomis atspausdintuose laikraščiuose. Šios greitos informacijos pasiekta dėka spaudos atstovų, foto korespondentų, radijo reporterių. 43 valstybės prie Jungtinių Tautų yra akreditavusios spaudos atstovus, kurių skaičius siekia 827. Spaudos atstovai po kiekvieno posėdžio tuojau pat gauna ištisas kalbas. Čia pat įrengtos televizijos kameros įgalina korespondentus vaizdines informacijas pateikti televizijos stotims. Jungtinių Tautų trumpųjų bangų siųstuvai 25 kalbomis teikia pranešimus.

Skotijoje pasimirė dr. Charles Sarelle, Belgijos generalinis konsulas, sulaukęs 82 metų. Jis paliko 250.000 knygų. Tai skaitomas didžiausias privatus knygynas visoje Anglijoje.

Lietuvių, gimusių dar Lietuvoje, per paskutinį surašinėjimą pasirodė, Amerikoje yra 147.765.

Ona Bernataitė, kilusi iš Exeter, Pa., Amerikos laivyno komandierė, apdovanota Legion of Merit medaliu už pasižymėjimą Bataane ir Corregidore, Filipinų salose. Prieš vienuolika metų kaipo laivyno laulė ji buvo evakuota povandeniniu laivu tik 48 valandas prieš tvirtovės patekimą į japonų rankas. Dabar ji yra Amerikos laivyno ligininės slaugių viršininkė Newport, R.

Brazilijos šiaurės rytuose, kur aptinkama įvairiausių mineralų, tyrimai ir tvarkingas jų kasimas pradėdama tik dabar. Vyriausybė pasirašė 386 potvarkius, kurie apima tyrinėjimus ir eksploataciją, išdavė 56 leidimus kasyklų atidarymui. Suteiktė mineralavimui teisę 44 žmonėms. Šiaurės rytuose, pajūryje, guli dideli mozoitinio smėlio klodai. Ura-nio, torio klodai aptikti Boremos kalnuose, prie Parai-bos ir Rio Grande do Norte sienos. Brazilijos viduryje, Minas Geraes valstybėje, yra dar neapskaiciuotos vertės mangano ir geležies rūdos klodai. Jų iškasimas didėja lygiagrečiai su nuolat didinama Volto Redondos plieno liejyklų produkcija.

Tennessee valstybėje, JAV, bitės užkopojo mirtinai tūlą Elise Piper ienę, 66 metų moterį. Ji laikydavo kelis avilius bičių savo darže, ir triušiant jai apie tuos avilius, bitės ją apipuo-lė. Ji krito visa sugelta ir tuoj mirė.

Kiekviena Amerikos vyskų pija turi savo oficialų katalikišką laikraštį, išskyrus tik 15 vyskupijų. Trys vyskupijų laikraščiai turi per 100.000 tiražą, t. aiČikagos, Milwaukee ir Detroit.

Brazilijos prezidentas Vargas prašo iš valdžios maždaug 750.000 dolerių pasiruošimui 36 tarptautiniam Eucharistinio kongresui, kuris įvyks Rio de Janeiro mieste 1955 m. birželio mėnesį.

New Yorke susidarė žydų komitetas iš 18 narių ruoš 300 metų žydų apsigyvenimo Amerikoje suakutaves. Komitetui vadovaus Dr. Salo W. Baron, profesorius žydų literatūros Columbia Universitete.

Karo metais nemaža vokiečių tėvų pasimetė su vaikais, kurių dar ir šiandien tebejieš-

ARCH. V. ŽEMKALNIS PATIKSLINA.

„Turbūt per korektūros neapsižūrėjimą yra atspausdintas sakiny (rašant apie jo jubiliejų): „tremtyje jau suprojektavo laimėjusią pirmą konkurso premiją T. lab. Paryžiuje“.

Tyrimų laboratorija yra Kaune. Tai yra mūsų tautos didžioji mokslo laboratorija.

1932 m. buvo paskelbtas konkursas jos projektui. Aš laimėjau I-ąją premiją. Po to buvau komandiruotas drauge su prof. Juozu Vėbra Paryžiu, tos laboratorijos detalizavimo reikalui. Projektą aš padariau ir vykdžiau nuo 1932 iki 1938 m. Laboratorijos statybą. Ji dar nėra visu 100 proc. užbaigta, tačiau jau nuo 1935 m. ji veikia. Jos spiritus movens buvo ir yra prof. dr-as J. Vėbra.

Be to, UNRA Universitetas buvo tiktai Munchene. (Hamb. buvo Balt. Univ.). Tame Universitete t. y., UNROS, Munchene aš tvarkiau archit. kompoz. katedrą docento titulu, o vėliau Fakulteto buvau išrinktas ekstraord. prof.“

ko. Jei tėvai suranda savo vaiką auginamą našlaičių prieglaudoje ar kurios šeimos prieglaudoje — jie gali atrastą vaiką atsiimti. Tačiau jei vaikas jį auginančių būva išūnytas (ar dukra įdukrinta) — tuo atveju atrastasis vaikas tėvams negrąžinamas, įstatymas draudžia tai daryti.

Vokiečiai belaisviai atstato Stalingradą, pareiškė iš sovietų grįžę belaisviai Prie Stalin grado atstatymo dirbą per 4000 vokiečių.

80 proc. JAV žmonių rečiau ar dažniau liuoslaiki praleidžia lošdami kortomis. Mėgiamiausias dabar kortų lošimas yra canasta.

Čikagos Tilden Tech mokykloje, iš 2.400 šios mokyklos mokinių, pasirodė, kad visi keturi geriausi mokiniai su augščiausiais pažymėjimais yra naujai atvykę lietuviai.

Kalifornijos Universiteto profesorius Hardin B. Jones sako, jog veido jaunumas priklauso nuo to, kad kraujas gerai vaikščioja, maitindamas veido raumenis.

1952 metais Jungtinių A. Valstybių miškuose gaisrai padarė nuostolių už 46 milijonų dolerių.

Apie paslaptinius reiškinius

RAŠO JUOZAS PRONSKUS

V. Valteris ir jo gaminiai.

Kaip jau pasakytą, pradėjus psichinius bandymus, kuriuose dalyvauja tarpininkas arba „jautrus“ asmuo, kai tik jis pa-reina į transą, būtinai anksčiau ar vėliau „prisistato“ kas nors „iš anapus“, tai yra viena ir kita, o dažnai ir kelios tariančios dvasinės būtybės, kurios arba per visą bandymų laiką arba per tūlą laką užvaldo to tarpininko asmenį ir per jį kalba, veikia ir manipuliuoja savo eksperimentus.

Dr. Hamiltono praktikoje ilgiausiai su juo bendradarbiauvo ir per visą laiką išliko ištikimas ir nepaprastai kruopštus asmuo „iš anapus“, pasivadinęs Valteriu.

Kaip minėta, Dr. Hamilton eksperimentavo su keturiais medijomis, bet ne su visais iš karto. Pradžioje buvo tik viena Mrs. Elisabeth M., o Mrs. Mary M. (Mrs. Mary Marshall) įsijungė į grupę tik 1925 metais. Šios dvi „jautriosios“ išvystė savo psichinius gabumus iki to, kad jos pačios galėjo matyti ir girdėti tariančias dvasines būtybes. Trečioji tarpininkė, Mrs. Mercedes ir ketvirtasis Evan, vyras su augštesniu mokslu ir žymia profesija, buvo „rekomenduoti“ paties Valterio.

Valterį abidvi tarpininkės, Mary M. ir Elisabeth M., pradėjo regėti kiek anksčiau prieš jam pasireiškiant. Jos sakėsi matančios jauną, geltonplaukį, mėlynąjį vyrą, kuris yra labai linksmo būdo, pilnas „štukų“, labai temperamentingas ir žymiai kitoks, negu iki tol jų ma-

tytos psichinės asmenybės. Jos taip pat pranešė, kad jo vardas yra Valteris. Nors beveik visos psichinės būtybės paprastai pasisako savo praeitį, tačiau Valteris, atrodo, apie save nieko nepasakė, nes knygoje apie jo kilmę nieko nepasakė.

Valteris buvo tikrai nenulstamas, sąžiningas ir darbštus „dalininkas“, per eilę metų, t. y. nuo 1928 m. iki 1933 m. padėjęs Dr. Hamiltonui „gaminėti“ teleplazmos forams, figūras ir paveikslus.

Valteris pirmą kartą pareiškė savo norą bendradarbiauti kovo 15 d., 1928 m. posėdyje, kurio stenografuotame aprašyme skaitome:

„Elisabeth M. baigus savo posėdžio dalį, jį kabinetą įėjo Mary M., kuri staiga pradėjo nuoširdžiai juoktis. Ji sako, jog ji matanti šviesiaplaukį jauną vyrą, tą patį, kurs buvo toks juokdarys per ankstyvesnius posėdžius. Ji vėl pradėjo juoktis, pareiškė, kad tas vyras sakąs, jog ji privalo dirbti savo darbą. Ji matanti jį grojant kažkokią švilpynę. Jis sakąs, jog jo maišinė klarneta (škotų bagpipes), „susprogu-si“. Paskiau jis pradėjo taisyti elektros skambutį. Jis juo kiasi ir kažką kalba apie skotus. Jis sako, „mes visi esame tiek škotiški, jog net krūmai iš mūsų ausų auga“.

Toliau Valteris paprašė, kad elektrinis skambutis būtų įrengtas kur nors kabinete, pir-mam bandymai jį mėginąs paskambinti. Skambutis buvo pakambintas ant elektros vielos laidu prie sienos kabinete, bet

sekamame posėdyje balandžio 11 d. Valteris užsispyrė, kad skambutis būtinai būtų padėtas ant lentynos augštai, kad posėdžiautojai nepasiektų! Bet Dr. Hamilton skambutį tik per kėlė ant stalo, esančio posėdžiautojų rato viduryje.

Skambutis sučiūškė du kartus, bet Valteris griežtai pareiškė tarpininkėi Mary M. „Jei skambutis nebus padėtas, kaip aš reikalauju ant lentynos, aš daugiau nebeateisiu. Jie jums nepatikės“.

Dr. Hamiltonas dabar supra-to, kad Valteris yra suinteresuotas veikti taip, kad nebūtų įtarimo, jog yra daromas koks apgaulius, nusistatė nuo šiol nuoširdžiai bendradarbiauti ir liepė skambutį įrengti taip, kaip Valteris prašė. Seka-mame posėdyje, balandžio 25 d. skambutis jau skambėjo atveju atvejais ir Valteris baigiant posėdį pareiškė apgalvestavimą: „Gaila, kad senio šiandien čia nėra. Jis jums nepatikės“. Mat Dr. Hamiltonas tą vakarą seanse nedalyvavo.

Per šį posėdį Valteris pasiūlė skambutį nufotografuoti tuo momentu, kai jis skambins. Tai buvo padaryta kitame posėdyje birž. 5 d. Per sekamą posėdį, įvykusį tik po vasaros pertraukos, rugpjūčio mėn., pa-vyko nufotografuoti pirmąją teleplazmos masę. Tai buvo keista balta masė, kabanti prie tarpininkės Mary M. nosies.

Per sekamą seansą Valteris pradėjo pagaminti jau kai kurias formas, kaip antai žmogaus rankos, burinio laivo ir t. p., kol pagaliau, savo dideliu džiaugsmui ir posėdininkų nustebimui pradėjo iš teleplazmos masės pagaminti labai meniškus žmonių atvaizdus, visiškai panašius į jų originalus, tai yra, jau mirusių žmonių veidus išraišką...

Tiems eksperimentams buvo padėta labai daug laiko ir kantaribės ne tik iš posėdžiautojų, bet ir iš Valterio bei jo „draugų ir draugių iš anapus“ pusės. Dažnai teko sugaišti po kelerą gana nuobodžių posėdžių vien tik, kaip Valteris aiškino, teleplazmos medžiagai iš posėdžiautojų išgauti ir jai sukrauti. Kaip iš Dr. Hamiltono pusės, taip nemažiau iš Valterio pusės, buvo dedamos visos pastangos, kad bandymai vyktų griežčiausioje drausmėje, kurios reikalauja rimti moksliniai tyrinėjimai. Nors seansų dalyvių grupę sudarė visuomet pačiam Dr. Hamiltonui gerai žinomi asmenys, tačiau visos atsargos priemonės buvo atliktos prieš kiekvieną seansą: iškratomi iki nuogumo visi įeinantieji, apjieškomos tarpininkės, užrakinėjamos ir užantspaudojamos durys ir uždarinėjami iš vidaus visi langai, ir tt. Ir tai Valteris labai jaudindavosi, kad dėl mažiausio trūkumo gali jo bandymui nepatikėti. Kaip Valteris, taip ir visos psichinės būtybės tvirtina, visi tie bandymai ir fenomenai esą tik antraeilės reikšmės. Pirmaeilės svarbos jiems turis tikslas įrodyti mūsų žemės žmonių, kad jie nėra mirę, bet gyvena aname kitame pasaulyje, tik yra kūnus palikę ar mirdami normalia mirtimi ar per nelaimės, ar kare ar pan.

Visos knygos čia neatpasakoti, nes tai užimtų dar daug daugiau vietos. Tad pasistengsiu paimti tik vienos seansų serijos protokolą. Kur stenografiškai užrašyta, kaip Valteris pagamino vienos seniai mirusios mergaitės teleplazminį paveikslą. Ta mergaitė jau kuris laikas „iš anapus“ dalyvaavo seansuose ir jį jau posėdininkams buvo žinoma. Ji užsi-rekomendavo buvusi airė

(Irish) ir buvusi kažkokio religinio ordono narė, greičiausia vienuollė. Jos vardas Lucy (Lucija).

Lucijos teleplazma.

Lucijos paveikslas po eilės posėdžių pagaliau Valterio buvo pagamintas ir Dr. Hamiltono fotografijos aparatu aiškiai nufotografuotas kovo 10, 1930 m. Paveikslas išėjo veik natu raliaus žmogaus didumo, bet ne pilnu kūnu, o tik iki juostos, kaip kad žmonių biustai yra da-romi. Valteris tą savo biustą pastatęs ant kėdės atstu nuo posėdžiautojų ratelio, ir paveikslas atrodė tikrai kaip gipso liedyns, jaunos mergaitės biustas. Veidas yra lyg iškaltas ir labai gražiai meniškai atliktas, tačiau pati galva ir pečiai ir visa krūtinė bei liemuo palikti „neapdailinti“, būtent viena teleplazmos masė, lyg dailininkas būtų pirma baigęs veidą, o kitą kūną palikęs tik „aptašytą“, bet nedailintą. Taigi, Lucija, atrodo, žiūri pro maždaug keturkampį iškirpimą baltame asbesto drabužyje ar gipso liedinyje.

Apie savo sumanymą bandyti pagaminti „kažką nepaprastą“ Valteris jau užsiminė spalio 27 d. 1929 m. posėdyje. Tuomet jis kalbėjo:

„Suprantate, aš noriu bandyti... Galbūt aš neturėčiau jums sakyti, nes jūs pasidaro-te nekantrūs ir sugadinate reikalus. Aš bandau pastatyti medžiaginį kūną, kabineto viduje, atskirai nuo tarpininkės. Aš noriu, kad jūs turėtumėt kantrybės. Tada bus padaryta, bet tai negali būti padaryta per vieną posėdį ir gali būti, kad tam teks padaryti bent dvidešimt vieną posėdį; bet aš noriu pasiekti žmogaus dydžio figūros visiškai atskirai nuo medijumo. Tai bus įvy-

kis, kurs sukels visą širšių spiečių aplink jūsų ausis. (Jis, matyt norėjo pasakyti, kad netikintieji į tokius fenomenus sukels didelį alausą). Jei aš galėsiu išlaikyti visą tą grupę, kuri čia dalyvauja ir jei aš galėsiu palaikyti tą tarpininkę visam laikui, tatai yra mano tikslas. Tai nebus pilnas kūnas, tai bus tik kūno dalis; tačiau aš bandysiu jį padaryti pilną. Ne gaiskime laiko. Kurį laiką nedarykime foto nuotraukų. Turėkite viską paruoštą, kai aš jums pasakysiu ir aš pranešiu per Eweną ar per Mercedes, kai tik aš būsiu pasirošęs. Aš skubėsiu kiek įmanydamas. Vi sa priklauso nuo medžiagų pajėgumo. Ka tu į tai pasakysi, seni?“ („Seniu“ jis vadino Dr. Hamiltoną).

Vėliau to paties seanso metu Valteris per Mary M. parsitarė, kad jis bandysias pagaminti „sesutės Lucijos“ veido teleplazmą ir pridėjo: „Aš manau, kad mūsų geroji mažytė draugė nori kai ką pasakyti per Mercedes. Aš norėčiau tik pasakyti, kad aš tikiuosi greit galėsiąs pasodinti Mercedes ir kabinetą ir mes bandysime duoti jums jūsų mažytės gerosios draugės fotografiją“. Vėliau, Mercedes esant kabinete, Lucija pasakė: „Aš neturiu daug ką pasakyti, tik tiek, kad Valteris labai nori, kad jūs kreiptumėt dėmesį į kiekvieną kad ir mažiausią smulkmeną ir jis nori, kad jūs tikrai laikytumėtės tvarkos seansų metu, nes jis mano, jog ne viskas vyksta tvarkingai... Ta materializacija, apie kurią jis kalba, bus tik rai puikus darbas. Jūs turite stengtis išlaikyti kartu visus posėdžiautojus. Čia neturi įvykti jokių kliūčių“.

Daugiau bus.

LITERATŪRINĖS
TEMOMIS...

HENRIKAS NAGYS

VI.

Labai bendromis apybraižomis pamnėjome įdomiausias — savo literatūrinio pajėgumu išsiskiriančius iš kitų tarpo — prozos veikalus, pasirodžiusius 1952 metais. Tenka dar tikrai paminėti jaunimui skirtą prozą. Atgaivintoji jaunimo literatūros premija paskirta P. Orintaitei (Balei Vaitorytei) už „Viltraikių vaikų“. Šių pastabų autoriui atrodė, jog šios premijos labiau nusipelnė Stepas Zobarskas arba Vytautas Nemunėlis. Ir Zobarsko apysaka, ir Vytautas Nemunėlio eilės daug jautriau (be to, stipresne literatūrine forma) perteikia jaunajam skaitytojui vaiko pasaulį. Šiedu autoriai užtikrintai, be dirbtinio forsavimo, moka prakalbinti tyrom akim regimą, aplinką, iškelti meniškai apipavidalintą didaktinį momentą ir sukurti įtikinamą ir psichologiškai pagrįstą visumą.

Kazio Borutos „Baltaragio malūnas“, minėtina šių pastabų parašė, atėjo pas mus keistu keliu ir atnešė ypatingą rašytojo žodį. (Pirmoji knygos laida pasirodė okupuotoje Lietuvoje. Tuoj po pasirodymo buvo konfiskuota, o jos autorius ištremtas. Antrąją laidą išleido praeitais metais Terra). Kazys Boruta, pažįstamas audrų ir maišto poetas, dar laisvoje Lietuvoje išleido „Medinius stebuklus“, talentingai parašytą romaną apie dievdirbį Vincą Dovinę, tiesa, nevisur vienodai išlaikytą meninę plotmę, dažnai nuslystantį į trečiafrontišką propagandą. „Baltaragio malūnas“ tokios propagandos neberandame, nes ir tradiciniai, komunistų pageidaujami ir apribojami, šuliai ir patyčiai, pastarajame veikale autorius parašyti su šilta žmogiška užuojauta, kad jų nebegalėtume ir pavadinti nusilenkimu dabartiniam okupantui. Daug svarbiau tačiau už pastarąjį konstatavimą pabrėžti „Baltaragio malūno“ augštą literatūrinį lygį, harmoningą ir kondensuotą kūrinio

pobūdį, Borutos legendarinei apysakai charakteringą nuotainį pakilimą, — skaitytojui kiekvienam puslapy primenančius, jog kūrinys rašytas tikrai to žodžio prasme poeto kraupu. Iš tiesų, tai testamentas, atsiųstas mums iš anapus jūrų, iš mūsų žemės, testamentas, ir daug kentėjusio ir klydusio žmogaus išpažinimo meilės savo gimtajam kraštui.

Verstinių knygų tarpe reikėtų ypatingai iškelti keletą originalių knygų, t. y. išverstų ir išleistų pirmą kartą. Tai sakydami nenorime nugincyti mūsų leidyklų pastangos pakartoti, dar nepriklausomoje Lietuvoje išleistųjų, vertimų knygų, nes šiandien kiekvienas žodis, savo kalba atspausdintas, yra brangus, juoba, kad daugelis išleistųjų antrųjų laidų yra ne tik vertingi pasaulinės literatūros kūriniai, bet taip pat ir pavyzdingi vertimai.

Iš naujų vertimų norėjome paminėti Stasio Vainoro (iš švedų kalbos) išverstą Nobelio premijos laureato Paer Lagerkvisto „Barabą“ (išleido Terra) ir Povilo Gaučio išverstą Lotynų Amerikos rašytojų novelių antologiją „Pietų Kryžiaus padangėje“ (išleido Lietuviškos Knygos Klubas). Abi knygos supažindina lietuvių knygų mylėtoją su pajėgiais keliais rašytojais, pristatydamos netikėtai skirtingo mentaliteto kūrėjus, bet ir skirtingą jų žvilgsnį į daugelį šiandieninių žmogiškųjų problemų ir apraškų.

Pastabas baigiame. Apie knygos badą dar neįmanoma kalbėti. Gal labiau apie skaitytojų badą. Lietuvio rašytojo esama dar gyvo — apie jo išsėkimą taip pat dar negalima kalbėti. Tačiau galima ir reikia kalbėti apie įžangoje paminėtus literatūrinio gyvenimo skaudulius, taip įžuliusi suleidusius šaknis į pačių mūsų rašytojų bendruomenės širdį.

(Pabaiga)
P. S. Praeitame n-ry, šioje vietoje, pirmame sakiny įvyko klaida: apie p. Gliados romaną

TORONTO LIETUVIŲ CHORAS, VEDAMAS KOMPOZITORIAUS IR DIRIGENTO STASIO GAILEVIČIAUS.

Šis choras visai neseniai suorganizuotas, jau kelis kartus yra pasirodęs viešai, ir visuotiniu pripažinimu, pasirodęs labai gražiai. Gražiau negu bet kuris ligšiol buvęs choras. Taip gi visuotinai pripažįstama, kad choro dirigentas, St. Gailevičius, chorą puikiai moka vesti. Muz. St. Gailevičius iš choro

padaro ne cilių, bet menišką vienetą, kuris savo lygiu priyryra pasirodęs viešai, ir visuotiniu pripažinimu, pasirodęs labai gražiai. Gražiau negu bet kuris ligšiol buvęs choras. Taip gi visuotinai pripažįstama, kad choro dirigentas, St. Gailevičius, chorą puikiai moka vesti. Muz. St. Gailevičius iš choro

dėję savo tautos dainų grožio puoselėjimui. Kai susijungia gabumai ir atsidėjimas bei meilė dainos menui, gaunamas augštas meniškasis atsiekimas.

Taip augštai vertinamas Toronto Lietuvių Choras, gegužės 9 dieną ruošia koncertą — krikštynas. Programoje mūsų švenčiantį savo 25-rių metų scenos darbo sukaktį.

Koncerto programoje be jubilato dalyvavo solistė — sopranas Suzana Griškaitė, iš New Yorko, solistas — tenoras Stasys Baranauskas iš Chicago. Akompon. Vytautas Marijošius iš New Britaino.

ATSIŪSTA PAMINĖTI
„VARPAS“ Lietuvių Demokratų Partijos 50 metų ir „Varpo“ 65 metų sukaktims paminėti. Turiny: Dr. J. Pajaujis — Dėl tautos ir laisvės; B. Almantas — Vidurinėsios lietuvių politinės srovės kelias; M. M. — L. V. L. S. Lietuvos išlaisvinimo kovoje; A. Devenienė — Tarpautinė Valsiečių Sąjunga; Dr. J. Šaulys — Mažosios varpininkų gretose; M. Mackevičius — Lietuvos išlaisvinimo veiksmų teisinis ir politinis padėtis; Dr. V. Butrimas — Mūsų švietimo praeitis ir ateitis; V. Kavolis — Komunistas, Lietuvos jaunimas ir mes; H. Blazas — Pasaulėžiūra ir ideologija politikoje; J. Audėnas — Okupuotoje Lietuvoje. Žemės reformos pradininkai. Laisvinimo baruose. Išleido Varpininkų Leidinių Fondas. Administracijos ad-

resas: Jonas Makauskis, 157 W. 105th St., New York 25, N. Y., USA. Leidinio kaina 1 dol. Šis leidinys gaunamas leidykloje ir „Neprikl. Lietuvos“ redakcijoje: 7722 George St., Ville LaSalle, Montreal, P. Q. **Kazys Binkis. BALTASIS VILKAS.** Pasaka. Iliustravo F. Užinskaitė. Trijų spalvų didelio formato 36 psl. leidinys. Kaina 1 dol. Išleido „Gabijs“, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Ši graži knyga gaunama „NL“ redakcijoje.

J. Grušas. PABUČIAVIMAS. Novelės. Išleido „Gabijs“. Dailininko V. K. Jonyno meniškasis įpavidalinimas ir apšankas. 160 psl. Kaina 1,50 ct. Knyga gaunama „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje, 7722 George St., Ville LaSalle, Montreal, P. Q. **E. J. Harrison. LITHUANIA'S FIGHT FOR FREEDOM.** Tai britų konsulo, gyvenusio Lietuvoje, Kaune ir Vilniuje, knyga apie Lietuvą ir jos kovas už laisvę. Išleido Amerikos lietuvių informacijos centras. Kaina nepažymėta. Knygos gavimo adresas: Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N. Y., USA.

KULTŪRINĖ KRONIKA
A. AMBROZAITIS NUKON KURAVO 15 KLARNETISTŲ

Brazilijos miestas Sao Paulo, norėdamas iškilmingiau paminėti 400 metų nuo iškūrimo sukaktuves, sumanė suorganizuoti pirmos rūšies simfoninį orkestrą ir tam tikslui paskelbė muzikantų konkursą.

Montrealin noris persikelti muzikais Aleksas Ambrozaitis, Lietuvos Filharmonijos klarnetų koncertmeisteris, stojo į konkursą penkiolikosgeriausių klarnetistų būryje ir visus nukonkuravo. Jis yra priimtas į Sao Paulo simfoninį orkestrą pirmuoju klarnetistu.

Tenka pastebėti, kad tūlą laiką A. Ambrozaitis dalyvavo Brazilijos sostinėje, Rio de Janeiro, simfoniniame orkestre.

LIETUVIŲ MENO PARODA AUSTRALIJOJE.

ALB Krašto Valdyba nutarė suruošti šiemet Sydneyje parodą „Namai ant smėlio“ pasakytą, kad recenzentų ir kritikų jis sutiktas šiltai, o turėjo būti pasakytą — šaltai.

OP. SOL. I. NAURAGIO
JUBILĖJUS.

Organiz. komitetas bal. 26 d. suruošė jubiliejinį koncertą, kuriuo Worcesterio lietuvių visuomenė pagerbė Lietuvos Operos solistą Ipolitą Nauragį.

haliucinacija, kad kažkas, norėdamas pajuokauti, sau leido — Neduok Dieve, ir šventieji angelai saugokit mane, — Kondrotas visas ėmė drebėti, — juk aš matau savo mirties metus, mėnesį ir dieną! Vadinasi, man palikta dar gyventi treji metai... keturi mėnesiai... ir viena diena!

Jis negreit sukaupė savo jėgas, kelis sykius sėdo ant tvorelės, kėlėsi eiti ir vėl grįžo, sėdo. Paskui labai piktas, su erzintas, išbėgo iš kapinių, užšoko ant arklio ir zovada pasileido namo.

— Juokas tai juokas, bet tai jau perdaug yra pasijuokti iš žmogaus, kuris niekam nieko blogo nėra padaręs, ir jį gyvą įkišti į karstą. Sugulvoti leisti žmogui gyventi trejus metus ir viešai paskelbti apie jo įvykstančias laidotuves, nustatyti, kada kas turės skirtis su šiuo pasauliu, tai negirdėtas akipilėšiškas! Ne, jau čia jam taip pigiai nepraeis. Kalvį užkaposiu. Pats savo ranka. Ot šitaip! Bet kas čia galėjo padaryti? Ir su kuo reikės atsikaityti?

Uždusęs ir piktas parjojo namo, nušoko nuo arklio, įlėkė į kambarius ir nežinojo, kas toliau daryti, kaip nusiraminti, kaip tą reikalą užmiršti.

— Kur mano Marijonas? — šaukė savo sūnų. Greit atsirado ir Marijonas ir pastebėjo tėvo neįprastą nuotaiką.

— Marijonai, mano mylimasis sūnau ir ipėdini, žinai, kiek man paskirta su jumis gyventi šioj žemėj? Ne daugiau, kaip treji metai, keturi mėnesiai ir dar viena diena! Tu krautai galvą ir stebiesi? Aišku, tas tau neįtikėtina. Bet tu nujok į mūsų šeimos kapines ir pažiūrėk, kas ten darosi. Ten jau žinoma, kada aš mirsiu, ir mano mirties data jau iškalta. Taip, taip, visų šventųjų išvakarėse po trejų metų. Tikrai, aš norėčiau šią valandą būti bepročiu arba nors melagių.

Sūnus vis dar nieko nesuvokė, kas reikėtų atsakyti — per daug nepaprasti dalykai buvo pasakojami. Tačiau tėvas atrodė sukrėstas, ir tą reikalą reikia kaip nors išsiaiškinti ir užbaigti.

— Aš tuoj pats pažiūrėsiu, kas gi ten atsitiko, — atsakė Marijonas ir išėjo į kiemą įieškoti arklio. Tais pačiais keliais ir jis jojo. Vėjas, saulė, dobilais ir rugiagėlėm kvėpių laukai jį atitraukė nuo jo mįslingos kelionės, ir vietoj žingeidaus skubėjimo, jį apėmė abejonė: negi taip jau ten ir yra? Apsiriko tėvas, ir tiek!

Po valandėlės Marijonas pasiekė Panevėžiuko kapines. Arklio pavadžius užkabino už tvoros stulpo ir pats brido augšta, mažai gieno išvaikštinėta žole. Jų giminės amžino poilsio vieta buvo gerai matyti iš tolo.

Jis žinojo, kur reikia įieškoti užrašo, sužadinusio tėvą. Greičiausiai tai bus koks nesuprastas.

„Julijonas Vincintas... gime... mire 18x8 X 31“. Užrašas tikrai toks buvo! Jokios abejonės!

— Prakeiktas juokdarys! Arba gal pranašas. Bet kas davė teisę žmogui spėti savo artimo mirties dieną?

Ir jis, kaip ir tėvas, kurį laiką suabejojo, ar tikrai čia pataikė ir ar nespaujoja. Ne! Ir motinos gyvenimo datos tikros, ir tėvo vardai, ir gimimo skaitmenys atitinka, tik kodėl kažkam žinoma ir tai, kas žmogui neleista žinoti?

— Kieno gi ranka galėjo išdrįsti paliesti plaktuku akmenį ir jame išrašyti baisesius skaitmenis? Kas gi gavo teisę žinoti žmogaus ateitį lygiai kaip ir praeitį? — mąstė Mari-

ČESLOVAS GRINCEVIČIUS

NEĮTIKĖTINA ISTORIJA

Žmogus negalėtų pakelti gyvenimo, jei žinotų savo mirties valandą.

Axel Munthe

Turėjo būti netoli vidudienio, kai Julijonas Kondrotas išjojo pro parko alyvmedžius ir savo laukus. Vienoj pusėj, iki pat miško, bangavo rugių platumos. Kitoj pusėj, visa nevēžio nuokalne, tęsėsi gilios, vėšlios pievos. Tenai visai prie vandens, buvo pustomi, galandami dalgiai, vadinasi, šieną pjėvė.

Kondrotas, gėrėdamasis gražiu oru ir padangėje susirinkusiais kamuoliniiais debesimis, patogiai jojo toliau. Prajojo laukus, paskui beržynėlį, eglėnų ir pasiekė Babtų vieškelį. Pergalvojęs, kad jis šiaandien niekur neskubąs, ir leido si vieškeliu toliau.

Netrukus pasiekė mažą Panevėžiuko bažnytkaimį ir, sustabdęs arklių, nušoko nuo jo. Čia pat buvo ir kapinaitės, nedidelės, bet dalios, klevų ir liepų prisodintos. Ten išsėjos si jo seneliai, tėvai ir prieš porą metų palaidota žmona.

Geležine tvorele apvestas cementinis rūsys. Naujas. Jame stovėjo žmonos karstas, o šalia jos buvo palikta vietos ir jam, kai ateis ir jo eilė. Juodo akmens, pernai atgabento jūra iš Švedijos, paminklas stovėjo šalia rūsio, galvogaly. Tenai auksinėmis (taip jis pats vadino geltoną dažą) raidėmis buvo iškalta istorija, gana originali, kad būtų netaip, kaip visų, kad

„czie silsis jis yr ji —

Kondrotawyczie yr jo Pati

jis jai — ji jam — wenas kitam

sutwere szl atminimą“.

Paskui buvo apačioje vienoj pusėj iškalta:

„Alexandra Helena po tewa Pacewyczie

gime 18x6 VII 22 — mire 18x3 V 19“.

Greta tame pat akmeny buvo iškaltas ir jo paties vardas ir gimimo data, o kai jis čia bus irgi palaidotas, tai ir mirties diena pridėta.

Kondrotas brisdamas žole prisitartin prie paminklo ir, gėrėdamasis savo išradingumu, atidžiai perskaitė visą „czie silsis“, paskui žmonos abi datas ir, oh!... kokia gi čia užrašose lygsvara? — tiek pat žodžių ir ženklų ir dešinėj paminklo pusėj, kur jo gyvenimo istorija dar nebuvo baigta ir antroji data turėjo būti iškalta tik po jo mirties.

— Pone Dieve, visi šventieji ir šventasis Julijonas, mano patrone didysis, kas čia pasidarė? Ar aš esu ne čia pataikęs, pamišęs ar jau iš tikrųjų miręs? — antkapy buvo aiškiai, geltonom raidėm iškalta:

„Julijonas Vincintas — Kampų Bajoras

gimė 18x9 IX 10 mirė 18x8 X 31“.

Reikėjo kam matyti, kokiom nustebusiom ir išgastin-gom akim Julijonas Vincas Kondrotas žiūrėjo į savo mirties datą, kaip jis dairėsi aplinkui, ar tikrai jis nepaklydęs. Paskui rankom čiupinėjo raides ir gerai išžiūrėjęs įsitikino, kad jo mirties data iškalta neseniai, geltoni dažai kiek skyrėsi nuo kitų, ir darbas buvo skubotas, nerūpestingas.

jonas, palengva jodamas namo.

Kaip jis paaškins tėvui, kad tai, ką jis matė, nebuvo visi kiek perdaug? Juokai tai juokai, bet čia jau menki juokai.

O jei tai pavadinti žmogaus sąžinės balsu? Gal tai yra išpėjimas, kad dar liko žmogui tik truputis gyventi, vadinasi, sutvarkyk savo reikalus su šiuo pasauliu, atsieisk? Bet ne, argi jo tėvas yra koks skriaudėjas darbininkų, sukčius, vagis? Ne, jį šeima gali girti turinti mažiausia priešių. Ne, ne, tai nesusipratimas. Reikia kaip nors tai užmiršti.

Namuose susierzinimą rado dar didesnį. Jo dėdė Anicetas ir kiti giminės, atvykę nuo Raseinių, tikėjosi, jog Marijonas grįžimas atneš paneigimą to, kuo buvo sužadintas ponas Julijonas, tačiau išėjo kitaip.

Šeimininkų ir svečių gera vakaro rimtis buvo sugadinta. Saulei nusileidus, visi susirinko augštajam rūmų balkone ir, sėdami toli pietuose nuolat žaibuojantį dangų, mėgino pašnekėsiu įieškoti pačių juokingiausių istorijų. Nuotaika tačiau atrodė dirbtina, tyčia giminaičių palaikoma, nenatūrali. Šeimininkas nuolat kažko nusileisdavo į kambarius ir vėl grįždavo į viršų.

Nenoromis, tačiau neišvengiamai teko aptarti ir šios dienos įvyki. Buvo kaip ir aišku, kad niekas kitas negalėjo anų begėdiškų skaitmenų iškalti, kaip tas pats akmenkalnis, kuris buvo nutašęs akmenį ir iškaltęs visas kitas raides. Kas jis toks?

— Galai žino, gyvena Kėdainių pakrašty, Skongolio priemiesty, truputį keisto būdo, mėgstas išgerti. Jeigu neklystam, vadinasi Telėga. Bet ar jis galėjo taip toli keliauti tik tam, kad piktą juoką iškrėstų? Gal jis turėjo kokių nesusvestų sąsaskaitų su mumis? Gal būt.

Ukvedys Valerijonas Minelga, geriausiai žinas visas jam reikalingas ir nereikalingas dvaro smulkmenas, atsiminė, jog Telėga už paminklo nušlifavimą prie užmokescio norėjęs gauti ir tris gorčius degtinės, bet jam tebuvo nusiųstas vienas. Bet ar jis negalėjęs kaip žmogus priminti skolą, o ne terlioti paminklą?

Juo ilgiau šnekėjo, juo labiau visiems buvo aišku, kieno tai darbas. Žinoma, reikia pas jį nuvykti išsiaiškinti ir su juo priderančiai susitvarkyti. Patiems. Negi trauksi ir rusko teismą. Anie pasakys: „Nėra tokio įstatymo!“ Jei anas, kaip jis ten vadinasi, aha, Telėga, būtų bajorų kilmės, būtų galima iššaukti į dvikovą ir vietoje, kaip verslį, užkapoti. Bet ką padarysi su ne sau lygiu?

Buvo nuspręsta, jog rytoj į Kėdainius turi važiuoti Marijonas, ir su juo, kaip pats karingiausias dvaro žmogus, ukvedis. Dėl visa ko reikia paimti porą kumėčių — kas žino, kuo čia toji byla gali baigtis, o Telėga irgi bus ne vienas.

Rytojaus dieną Marijonas su palydovais išvažiavo įieškoti akmenkalio. Visą dieną dvare buvo tokia nuotaika, tar tu būtų išleidę vyrus ir gūdią giria įsiutusios, medžius traukiančios meškos gaudyti.

Popiečiais grįžo vyrai, tik be meškos: Telėgos neradė. Neseniai dar jis buvęs, bet dabar jo ten nesą. Išsikėlęs. Prieš kokių porą savaitių. Kur išsikėlęs? O vėlniai jį žino. Kaimynai sako, jog susikrovęs savo kirvius, pagalvus ir bačkas, pasikinkęs kumelę patraukė į Kauno pusę. Jį surasti? Kaip niekas nežinojo, iš kur jis buvo atsiradęs, taip

MŪSŲ SPORTAS

IS ANGLIJOS PADANGĖS.

(Mūsų bendradarbis. Anglijoje)

Kadaise buvęs taip aktyvus lietuvių sportinis gyvenimas Anglijoje dabar bėra likęs tik praėjusių dienų šešėliu. Šiuo metu aktyviai beveikia tik du klubai: „Kovas“ — krepšinis ir Halifaxo „Vilnius“ — šachmatai.

„Kovas“, grįžęs iš plačiai diskutuotos kelionės Prancūzijoje, pergyveno persitvarkymo laikotarpį: klubo vadovui p. Žemaičiui pasitraukus, jo vietą užėmė V. Steponavičius, ir ilgamečiui „Kovo“ kapitoniui p. G. Glatkauskui pasitraukus iš „Kovo“, kapitonavimą perėmė kitas „senas“ kovietis — L. Puzinas. Įvyko pasikeitimų ir komandos sudėtyje: keli senieji (ne amžiaus prasme) žaidėjai pasitraukė ir į jų vietas atėjo jau Anglijoje išaugintais ir paruoštais prieaugliais.

„Kovas“ šiuo metu turi pirmą vietą Manchesterio Lygos I-os diviziono lentelėje ir, kadangi kovietis beturi sužaisti tik vienas rungtynes, atrodo, jog „Kovas“ taps Lygos meistrui.

Šių metų Anglijos meistris — Manchesterio YMCA tėra tik antroje vietoje. Šis faktas kalba už save „Kovo“ naudai ir atsako daugeliui „Kovo“ kritiku.

Gegužės mėn. „Kovas“ švęs savo 5-kių veiklos metų sukaktuvę. Per tą laikotarpį sužais ta netoli 200 rungtynių, iš kurių pralaimėta apie 50 (daugiausiai prieš amerikiečių klubus). Ši sezoną iš iki šiol sužaistų 18 rungtynių tepralaimėtos tik 3.

Halifaxo „Vilnius“ klubo gyvenimas yra susikoncentravęs aplink šachmatus. Klubo iniciatyva šį mėnesį bus pravesta Anglijos lietuvių šachmatų pirmenybės.

Tiek naujienų iš lietuvių padangės. Dabar mesiu žvilgsnį į Anglijos sportą bendrai.

Po Cambridge - Oxford studentų varžybių lenktynių, kurias lengvai laimėjo Cambridge universitetas, po Grand National arklių lenktynių (šios lenkty-

nės sudomina kasmet visą pasaulį, nes čia arkliai turi peršokti augščiausias ir plačiausias kliūtis), kuriose iš 32 arklių vos 4 pasiekė baigmę, visų anglių dėmesis yra sukoncentruotas į Anglijos Futbolo Sgos Taurės finalą, kuris įvyks gegužės 2 d. Esu rašęs „NL“, kaip šios pirmenybės yra pravėdomos, todėl tik pamėnėsiu, kad šiais metais į finalą pateko Blackpool ir Bolton Wanderers k-dos. Šios rungtynės yra pats svarbiausias kasmetinis įvykis Anglijos futbolo gyvenime. Jos žaidžiamos Wembley stadione, kur 100.000 žiūrovų skaičiuje yra karališkos šeimos nariai (karalius ar karalienė pasveikina abi k-das prieš rungtynes ir po rungtynių įteikia laimėtojiui taurę ir medalius, kuriuos gauna ir pralaimėjusi k-da), ministrai, diplomatai ir t. p. Paprastam piliečiui pamatyti šias rungtynes tėra tik 10.000.000 : 1 galimybė.

Šiuo taurės finalu paprastai užbaigiamas futbolo sezonas. Vasaros metu visas sportinis gyvenimas susikoncentruoja į kriketo (cricket) žaidimą. Išaiškinti šį žaidimą užimtų daug vietos, todėl tik pažymėsiu, kad jis turi šokių tik panašumą į Lietuvoje gimnazijose žaistą muštuką.

Sekantis didesnis sportinis įvykis bus birželio mėn., kai Anglijos ir buv. pasaulio vidutinio svorio bokso meistras R. Turpin susitiks su Ch. Humez (Prancūzija) pasaulio meistrio vardui išaiškinti. Šis titulas liko laisvas „Sugar“ Ray Robinsonui (Amerika), kuris atgavo šį titulą iš R. Turpin, pasitraukus iš bokso pasaulio. Nepamirštinis ir Wimbledon lauko teniso žaidynės, kurios tęsiasi 2 savaites ir į kurias suvažiuoja geriausi viso pasaulio tenisininkai. Laimėjimas šių žaidynių yra kiekvieno gero teniso žaidėjo-os svajonė, bet kelias į pergalę yra labai sunkus.

Tiek šiam kartui. Sekantį kartą parašysiu apie kai kuriuos čia mano minėtus sportinių įvykių rezultatus.

V. Steponavičius.

PASAULIO FUTBOLO PIRMENYBĖS.

Prie vieno populiariausių pasaulio sportų priskaitomas yra futbolas, kuris savo gyvenimo „amžių“ tuoj pasiekė apvalią 100 metų skaitlinę. Svarbios ir įdomios rungtynės sutraukia po 100 tūkst. žiūrovų, bilietų pareikalavimas dažnai viršija ½ milijono skaičių. Tad nenuostabu, kad jau šiandien planuojami yra stadionai, kurie talpintų iki 200 tūkst. šio sporto mėgėjų, o tuo pačiu klubui ar valstybei (income tax!) nešėtų gražų pelną. Kai kurios valstybės (Anglija) į futbolininką žiūri kaip į savos rūšies profesiją: žaizdamas jis gauna atlyginimą, jam susigrus mokama pašalpa, o įvykus kokiai nors nelaimei — išmokama kompensacija. Futbolininkai savo žydėjimo laikotarpyje, gyvena labai ištaigingai, o būdamai taupūs, sudeda gražių pinigų sumą savo ramiai senatvei. Be abejo, čia turiu omenyje futbolininkus profesionalus, (Lietuvioje profesionalizmo nebuvo — Kbr.), kurių turi beveik visos pasaulio valstybės, išskyrus pav. Švediją, Norvegiją, dabartinę Čekoslovakiją ir tt.

1954 m. Šveicarijoje bus pasaulio futbolo pirmenybės. Užsiregistravusios valstybės suskirstytos į grupes. Jos atrodo sekančiai:

1. Vokietija, Norvegija, Saaras,
2. Belgija, Suomija, Švedija,
3. Anglija, Škotija, Šiaurės Airija, Valija,
4. Airija, Prancūzija, Liuksemburgas,
5. Austrija, Portugalija,
6. Ispanija, Turkija,
7. Vengrija, Lenkija,
8. Bulgarija, Rumunija, Čekoslovakija,
9. Egiptas, Italija,
10. Izraelis, Jugoslavija,
11. Haiti, Meksika, USA,
12. Brazilija, Čili,
13. Kinija, Koreja, Japonija.

Kiekvienos grupės laimėtojas (išskyrus 3-čią grupę, iš kurios įeina dvi valstybės), su sitinka Šveicarijoje — Berne,

Ciuriche ir Lozanoje, birželio — liepos mėn. 1954 m., kur ir bus išaiškintas pasaulio meistras. Be šių laimėtojų, į baigminius susitikimus, be kvalifikacinių rungtynių įeina Šveicarija (kaip rengėja) ir Urugvajus.

Įdomi yra 13-toji grupė, atstovaujama raudonosios Kinijos, Korejos (šiaurės ar pietų?) — Kbr.) ir Japonijos.

FIFA (Federation International Football Association) pasiūlydama per daug lengvabūdiškai, leisdamas išspręsti kvalifikacinių žaidimų datas pačių valstybių noutūrai, arba tokių rungtynių klausimą, kaip Japonijos su raudonąja Kinija, arba Korejos su Kinija? O gal FIFA numato, kad iki liepos mėn. Tolimuose Rytuose dievaitis Marsas dings iš horizonto? Dar toliau: Saaro komandos dalyvauja pietų-vakarų Vokietijos futbolo lygos pirmenybėse, o pasaulio žaidimas iš eina atskiru „sąrašu“ — kaip Saaro valstybė.

Nors FIFA dažnai džiūgauja, kad ji yra vienintelė tarptautinė organizacija, žinanti tik vieną kalbą — futbolą, tačiau tas neatitinka tikrovę. Čia vyksta panašus žaidimas ir kalba kaip ir JT su tuo skirtumu, kad FIFA posėdžiuose negali būti panaudotas veto klausimas.

Bet pereikime prie pačių pirmenybių. Kvalifikaciniai žaidimai numatoma pradėti 1953 m. liepos mėn. ir užbaigti iki 1954 m. balandžio mėn. 1 d.

Kai kurios valstybės jau pradėjo pasiruošimus: Vengrija, kuri skaitoma pasaulio futbolo klase, užbaigia savo klubų pirmenybių rungtynes, sutraukia visus geriausias žaidėjas į sto vykklą ir trenerio atidžioje akyje pradeda pasiruošimus. Panašiai elgiasi ir kitos tautos, stengdamosi iš savo vienuolių sąstatą įlieti daug jaunuoliško kraujo, (vidutini žaidėjų amžių, pav., Ispanija numato 21—22 m.) arba stengdamosi iš už geležinės uždangos geras paplėgėlius — futbolininkus įpiliuoti, kaip pav. neseniai pasiūlydė Italija su vengru Neyers, arba Ispanija su Kubala.

Kaip matome, Sov. Sąjunga, futbolo pirmenybėse nedaly-

tas laikas, ir po jo gyvenimo džiaugsmas nepalyginamai padidėtų. Kiek jis tada galėtų gerų darbų atlikti, kokia būtų miela toji pati saulė, vieversio giesmė ir iš tolo sklindąs vakarinio varpo gaudimas. Dabar trejiems metams užnuodytas jo gyvenimas, jis pats paverstas į kenčiantį, nenaudingą žmogų.

Rudenį paminklas iš kapinių buvo visai pašalintas, granitas suskaldytas ir į akmenų krūvą išmestas. Pačiam Kondrotui giminės patarė pakeisti aplinką ir kur išvažiuoti. Ir tikrai, ilgą laiką jo namie nebuvo. Žmonės kalbėjo, jog buvo išvažiavęs į Vilnių. Vėliau, po Kalėdų, Julijonas išvyko į šiltus vandenius, į Krymą, ir išbuvo iki Velykų. Grįžęs neatrodė, kad būtų pasitaisęs. Priešingai, veide buvo daugiau raukšlių ir emė skūstis širdimi. Vasarą nieko ypatingo nebuvo atsitikę, tik svečių lankdavosi kiek daugiau. Rudenį buvo dažniau rengiamos medžioklės, ir jos buvusios triukšmingesnės. Žiemą Kondrotas vėl buvo kažkur toli išvažiavęs.

Lemtingoji data artėjo. Žmonės kalbėjo apie nemažą Kondroto duosnumą bažnyčioms. Esą Labūnavos bažnyčiai nupirkęs baltą, šilkinę, rožėm išsiuvinėtą vėliavą su Dievo Motinos ir švento Juozapo paveikslais, Babūt — procesijoje nešamą altorėlį, Josvainių — porą trilypių žvakidžių. Panevėžiui teko varinis varpas, Vėndžiogalai — raudonas arnotas, o Čekiškėi tik kropyklas, nes neužtekė pinigų kam nors brangesniam. Per tą laiką Julijonas paseno tiek, kad jo ilgiau nematė net sunkiai pažino. Kentėjo nemigą ir neturėjo noro ką nors dirbti. Visus dvaro reikalus vedė sutartinai jo brolis Anicetas ir Marijonas.

18x8 metų ruduo pasirodė visų savo spalvų gražumu. Jis nedžiugino tik paties Kondroto. Iš dvaro darbininkų niekas neatminė nei anos datos, nei paties paminklo. Kad dvaro šeimininkas perdaug paseno ir kad nesikiša į ūkį, tai jo reikalas, ir ko čia jiems rūpintis?

Spalio paskutinėm dienom Kondrotas nejuokais susisilojo. Protarpiais nušviesdavo jam šviesi viltis, kad su šiuo mėnesiu baigsis ilgų metų nerimas, ateis išsivadavimas iš kančios, kuri net jo artimiausiems bičiuliams nėra pakankamai suprantama ir pateisniamą. Iš kitos pusės jį apimdavo nuotaika pasiduoti tam, kas turi ištikti. Jis tada ir neabejojo, jog ir bus taip, kaip jau jam buvo žinoma prieš trejus metus. Mirti vistiek reikės kada, tai gal ir gerai žinoti kiek iš anksto.

Jis nebuvo lengvatikis, tai dėl visa ko pergalvojo, ar nėra kam kuo skolingas. Ir šiaip pasistengė savo sąžinės reikalus sutvarkyti. Apie tai jis niekam nekalbėjo, bet jo artimieji pastebėjo.

Lemiamos dienos išvakarėse jis jautėsi sveikas ir kiek tvirtesnis, nei visada. Jis nei kiek neabejojo, jog rytojaus dienos pabaiga jam atneš gyvenimo pradžią. Tik širdis kiek perdaug imdavo retkarčiais plakti, ir tas jį suneraminavo. Užmigtį tačiau tą naktį jam nepasisekė. Jo namiškiai taip pat veik nemiegojo ir sergėjo namus nuo visokių netikėtumų.

Kitą rytą suvažiavo iš tolo jo kviesti svečiai, patys artimiausieji ir brangiausieji žmonės. Kondrotas nutarė tą dieną niekur iš rūmų neišiti. Ką gali žinoti, gal kas tyčia, koks nežinomas neprietelius, gali stovėti kur už medžio su muškietu ir nušauti. Gal ir buvo jo darbas apie skaičiai, tyčia prieš kelerius metus iškalti, kad labiau pakamuotų žmogų, mirties belaukiant. Tos pat nuomonės buvo tiek visi namiš-

Moksio-technikos naujienos

PRIEŠ DIDELĮ KRAUJO SPAUDIMĄ.

Amerikos žemyn daugelis žmonių serga perdideliu kraujo spaudimu. Gydoma ta liga ekstraktu iš augalo Veratrum. Bet vaisto gavimas buvo brangus.

Harvardo universiteto chemijos profesorius Kupchan ir Duliwala surado lengvesnį ir pigesnį būdą ištraukti daryti. Todėl vaistai galės būti išbandyti dideliu skaičiumi ligonių, nes bus daug pigesni.

Kultūrinė kronika.

DANUTĖS NASVYTYTĖS KONCERTAS

Adelaidės Town Hall įvyko Danutės Nasvytytės išraiškos šokio grupės koncertai. Adelaidės lietuviai turėjo progos pamatyti tikrai augšto meninio lygio programą, kuria, deja, akieplėšikai mažai tautiečių pasinaudojo, o taip pat dėl nevykusios reklamos ir australų publika buvo suskaitoma ant pirštų.

Ir reik jiems pripažinti, kad ruskeliai turi neblogą „uoslę“ — ką jie galėtų „surausti“ tarpe tokių valstybių kaip Brazilija, Anglija, Vengrija, Italija ir tt. Prisiminkime 1952 m. Olimpiadę, kurioje dalyvavo tik mėgėjai: su Bulgarija laimėta (po pratėsimų) 2:1, su Jugoslavija sužais ta lygiomis (5:5 ir pralaimėta 3:1). O juk tos valstybės nepri- siskaito prie futbolo galiūnų! Ir nenuostabu, kad su tokiais žaidėjais (COKA — Centralnyj Dom Krasnoj Armiji) greit susitvarkyta: jie išskirstyti po kitus klubus, arba išsiųsti į Sibirą! Ir kad Sov. Sąjunga fut- bolas nedarytų gėdos... tyliai paprašyta vakarų Europos pagalbos, atsiuntimui trenerio ir Sov. Sąjunga. Toks pakvietimas išsiųstas į Angliją. Nežinia kaip Anglijos Futbolo Sąjunga išspręs šį klausimą, tačiau reik tikėtis, kad teigiamai, nes treneriui pasiūlytas geras atlyginimas, o pasaulyje „vien tik auksas valdo mus. Kbr.

Balandžio 18 d.: Paskaita iš muzikos srities: „Impresionizmas muzikoje ir Debussy“, su iliustracijomis. Prelegentė p. Kazokienė. Įėjimas visiems laisvas.

Gegužės 16 d.: Diskusijos — forumas: a) Kodėl pasisakau už politinių partijų ir srovių veiklą tremtyje (H. Kmitas ir J. Miknias), b) Kodėl pasisakau prieš politinių partijų ir srovių veiklą tremtyje (V. Mašiokas ir Mensonas). Įėjimas visiems laisvas.

ISRASTAS RADIJAS BE LEMPŲ.

Bettelle Instituto mokslininkai Columbus, Ohio, mieste rado, kad metalų aliuminijaus ir antimonijaus lydinio gabaliukas gali pavaduoti elektroniską lemputes radijo imtuvuose.

Pasirodė, kad aliuminijaus ir antimonijaus lydinys veikia taip gerai, kaip ir brangusis metalas germanium, pavaduojant lemputes. Svaras germaniumo kainuoja 350 dolerių, o aliuminijaus — antimonijaus svaras — tikait 50 centų.

DIDELIS KULTŪRINIS BELGIJOS LIETUVIŲ SĄSKRYDIS.

Kasmet Belgijos lietuviai turi didesnį susibūrimą. Šiemet didelis sąskrydis įvyko per kazimierines. Iš Limburgo atvažio tautiečiai su opere „Tėviškės pastogė“, lježiškiai suvaidino „laisvės belaukiant“, be to, buvo mažųjų ir didžiųjų deklamacijos, smuiko ir armonikos duetas. Atvykusi iš Limburgo uniformuotų skautų skiltis suvaidino 2 scenos vaidėlius. Nors lietuvių kasmet iš Belgijos daug išvažinėja, bet Lietze — Tilleur „Concordia“ salė buvo ir šiemet pilna lietuvių.

AUSTRALIJOS „ŠVIESOS“ VEIKLA.

Šviesos Sambūrio Sydnejaus skyrius šių metų pirmam pusmečiui yra parengęs tokią veiklos programą.

Balandžio 18 d.: Diskusijos — forumas: a) Kodėl pasisakau už politinių partijų ir srovių veiklą tremtyje (H. Kmitas ir J. Miknias), b) Kodėl pasisakau prieš politinių partijų ir srovių veiklą tremtyje (V. Mašiokas ir Mensonas). Įėjimas visiems laisvas.

Gegužės 16 d.: Diskusijos — forumas: a) Kodėl pasisakau už politinių partijų ir srovių veiklą tremtyje (H. Kmitas ir J. Miknias), b) Kodėl pasisakau prieš politinių partijų ir srovių veiklą tremtyje (V. Mašiokas ir Mensonas). Įėjimas visiems laisvas.

vėl nežino, kur bus nusibastęs. Pagaliau kas gi žino, kaip jis iš tikro vadinasi? Vakar buvo Telėga, šiandien gal jau vadinasi Šlėga.

Kad tai jo darbas, dabar jau niekas neabejojo. Vadinasi, važiuo keliuku pro kapinaites, dingtelėjo jam pikta mintis. Kol kumelaitė pakramtė žolę, tai jis irspėjo pakalbinėti. Jam, meistrui, kelių numerių iškalimas teuzėmė gal valandą. Tai jo paskutinis pasitarnavimas šiai apylinkei. Pašvilpkit dabar jam!

Tą patį vakarą jau visi dvaro tarnai ir kumečiai žinojo šią istoriją ir visaip emė aiškinti. Kraipė galvą, stebėjosi, o atsirado ir tokių, kurie sakė: „Tai gera ponams — jiems net iš dangaus (iš kur gi daugiau!) iš anksto pranešama, kada jie mirs!“ O kai atėjo sekmadienis, visi, pirmiau negu pasiekė bažnyčią, traukė į kapines ano dyvo savo akimis pamatyti. Ejo žiūrėti ne tik dvaro žmonės. Visi susirinkusieji tuoj sužinojo naujieną. Po mišparų ir klebonas susidomėjo tuo reikalu ir grįžo rūstus, kad jo žinioj esančiose kapinėse nežinomi išdaigininkai neleisintus juokus darą.

Iš Kondroto šeimos tą sekmadienį bažnyčioj niekas nepasirodė, ir tas davė dar daugiau pagrindo visokiems aiškinimams ir gandams.

Kitą dieną dvare darbas ėjo kaip ėjęs, tačiau kalbų nemažėjo. Žinios nueidavo net iki kitos parapijos ir grįždavo fantastiškiausiais aiškinimais, kad Julijonas Kondrotas už tris statines aukso užrašęs savo sielą vėlinių vyresnįjam ir kad, kaip įspėjimą iš dangaus, regėjęs ugninę rykštę debesyse. Atsirado vėl žinovų, tvirtinančių jį patį esant su kanopom, atseit todėl jis niekur ir nesirodąs be čebatų.

Buvo žmonių, kurie Kondrotą pažinojo iš gerosios pusės ir galėjo, jog jis jau greit turėsias mirti. Kiti vėl tvirtino, kad gavęs žinią iš paties džiaikono, jog dar gyvas būdamas bus išrinktas į kažkokį tai nemirtingųjų eiles, todėl ir Velykų naktį jo rūmuose buvusi nežemiška šviesa, iš dangaus atskridę angelai jį su palme rankoje vedžiojo į paties rūmuose. Tarnams tada buvę uždrausta įeiti į augštutinį saloną, bet Anelė, virtuvės darbininkė, kuri gali ir per sieną matyti, pati savo akimis regėjo. Dar ji girdėjusi, kaip anie angelai klausė, ko ponas Kondrotas labiausiai norėtų, koks jo didžiausias troškimas, mat jie tai galį įvykdyti. O tas troškimas ir buvęs sužinoti, kada jis mirsiąs.

Gal tam, kad padarytų galą žmonių kalboms ir bereikalingiems vaikštinėjimams į kapinaites, Marijonas su dvaro kalviu nuvažiavo į Panevėžiuoklę ir mirtį pranašaujantiems skaitmenis sunaikino. Paminklas nuo to nukentėjo: liko išbadyta skylė. Su paminklo sugadinimu žmonių kalbos emė mažėti, ilgainiui jos įgriso ir visai nutilo. Tačiau iš Julijono Kondroto atminties to slogučio niekas nepajėgė ištrinti. Kalbėdamas su žmonėmis, jis pats tai vadinavo irgi juoku ir mėgdavo pasigirti, kad su juo atsitikę taip, kaip su niekuo kitu, bet sielos gilumoje, tartum kurmis po pievą, knaisėsi piktas grasinimas. Laikas šios kančios nemažino. Tai nebuvo panašu į kitas sielos kančias, kada mėnesiai ir dienos pamažu išdildo visus skausmus, užgydo žaizdas. Priešingai, ši pranašystė, pradžioj palaiakyta už piktąjį grūdą, emė augti į medį, vis didėjo ir labiau draskė Kondroto sielą.

Kodėl toks tolimas terminas? Treji su viršum metai pus amžio žmogui gyventi — per mažą, tačiau tiek pat laiko laukti pačios mirties — per daug. Kodėl nebuvo numatyta jam mirti po poros savačių ar mėnesių? Būtų greit praėjęs

kiai, tiek ir svečiai. Dėl visa ko ir rūmai buvo saugojami, kad kas pašalinis neįsibrautų.

Taip praėjo visa diena ir prasidėjo vakaras. Kondrotas nerimo ir nenusedėjo vietoj. Jis jautėsi kaip arklį lenktynių aikštėje, kur jo arklys toli atsiplėšęs nuo kitų užtikrintai pirmas lekia į baigmę. Jis laimės, aišku. Reikia tik vieno: kad nieko netiketo jam neatsitiktų, kad nesukluptų. Dar kelios ilgos minutės, pilnos įtemptimo sekundės.

Svečiai buvo linksniai, nei visada nusiteikę. Šiandien buvo daugiau muzikos, vyno ir juoko. Juo diena labiau ėjo į pabaigą, tuo daugiau buvo triukšmo. Kai buvo belikę dienų gal tik pora valandų. Kondrotas sau leido kiek daugiau atsipalaiduoti nuo pirmiau jį varžiusių atsargumo priemonių. Juo namuose susirinkę tik draugai, tai ir jis gali su jais tuštinti stiklus kiek tik lenda. Su kiekvienu svečiu atskirai iki dugno gėrė už naują, tuoj prasidėsiantį gyvenimą. Kad pačiam sau linkėjimai nepraietų pro šalį, išgertas taurės emė svaityti į grindis, vėliau į lubas, sienas, o viena net su lango stiklais išlėkė į parką. Jo senasis tarnas Ipolitas vos spėjo padavinėti naujas taurės ir pilstyti vyną.

— Mano prieteliai ir geradėjai, ponai šlėktos, bajorai, pulkaininkai ir didysis blaivininkas, asketė klebone, visi gerkit ir juokitės! Su manim juokitės! Juokitės, sakau gi aš! Ne, taip linksma ir triukšminga šiuose rūmuose nėra buvę.

— Ponai, ponai, prašau atydos! Matote šį laikrodį ant sienos? Dar dvidešimt minučių iki vidurnakčio, vadinasi, pagal aną velnišką pranašą, man liko gyventi irgi dvidešimt minučių. Juk tai baisiai juokinga! Sakau, tai baisiai juokinga, ar ne?

Kondrotą suėmė nematytas laukinis juokas, tiesiog nei įtikėtinas, kad taip žmogus gali juoktis. Su juo klegėjo visl svečiai.

— Dar kartą su manim išgerkite, išgerkite! Iš... Ne, čia jau buvo perdaug: tuo pačiu metu ir juoktis, ir gerti.

Taurės sviesti nereikėjo. Ji nukrito ant kilimo ir tik jos kojėlė lūžo. Kondrotas smarkiai sukosėjo ir sulinko šalia taurės. Atrodo, jog visas vynas galėjo būti įtrauktas į plaučius. Arčiau stovėję jį pakėlė, pasodino į fotelį, purtė už pečių, daužė ir nugarą — juk taip gelbstima užspringusiam žmogui. Po no Julijono veidas paraudo, iššoko smilkinuose gyslos. Kosėti vis dar nesiliovė.

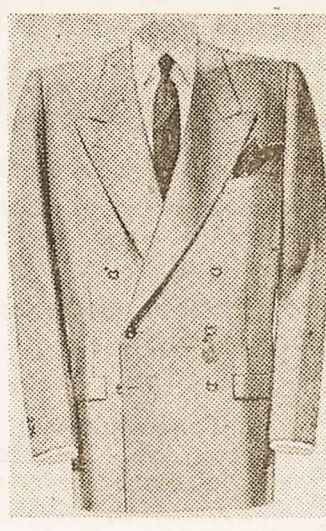
Svečiai vienu metu visi prablaivėjo ir nutilo. Tik nei vienas neišmanė, kas geriausiai tokiu atveju daryti ir kaip pagelbėti Kondrotui.

— Pone Dieve, neduok žmogui numirti, — šaukė kaitas, bet nuo to šauksmo jam nebuvo geriau.

Kondrotas staiga nustojo kosėti, ir jo galva pasvirus į šalį nebejudėjo. Kaktų pasirodė prakaito lašeliai, lūpos pamėlynavo. Jo silpnai širdžiai to visko buvo perdaug, ir ji neatlaikė.

Kai Kondroto tarnas Ipolitas atsiminė vietos papročius, mirus žmogui, ir palipėjęs sustabė sienių laikrodį, jis kelias dienas rodė tą patį laiką: buvo viena ar dvi minutės po dvyliktos.

Paminklo vistik nereikėjo daužyti. Jo datos, kad ir juokais iškaltos, vistik buvo pranašingai tikros. Gi Kondroto mirtis visoj apylinkėj buvo viena nuostabiausių atsitikimų ir liko kaip legneda.

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS.

AUGSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.
ANGLISKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUOS UŽSAKYMAIS PAŠTU

(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kaimas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.
(vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

Laiškai Redakcijai

Gerb. p. Redaktoriai,
Šių metų balandžio mėn. 8 d. „NL“ Nr. 14 pasirodė trumpa korespondencija, antrašte: „Ir vėl?“, kuri yra perdėm melaginga ir šmeižtinga.

1. Ten rašoma, kad „Balandžio mėn. 11 d. Kroatų salėje įvyksta kun. Sabo rengiamas, bažnytinio komiteto vardu, šokių vakaras“. Ne tiesa! Vakaras rengiamas ne mano asmeniškai, bet baž. komiteto nutarimu, dalyvaujant keturiems komiteto nariams. Kas netiki, gali nueiti pas komiteto sekretorių A. Jasiūną ir patikrinti kovo mėn. protokolą Nr. 2.

2. Kam skiriamas pelnas — visi lankantieji bažnyčią parapijiečiai puikiai žino, nes tai buvo po pamokslo viešai paskelbta. Nežino tik tas, kas nenori žinoti.

3. Jokia programa nebuvo paskelbta, nes nebuvo numatyta. Ir tas, kurs rašo, puikiai žino, kaip yra sunku mūsų mažajai kolonijai sukombinuoti programą, ypač dėl to, kad atsiranda tokių reiškių, kaip, pavyzdžiui, Rimas Boriūnis, kurie geros valios paprastus darbininkus, ne profesionalus, drįsta, vien dėl asmeninių piktumų ir keršto, išjuokti, iškoneveikti per spaūdą, ką mūsų kolonija puikiai žino.

4. 1951 m. bendruomenė, teisybė, buvo nutarusi parengimuose vartoti tik alų ir popusus, bet, deja, ta pati bendruomenė, žinodama vietines sąlygas, niekad to savo nutarimo nesilaikė. Ir dabar, gegužės 2 d. ruošiamame mvakare, buvo numatyta, kaip paprastai, bufetas su tokiais pat svaigalais. Visa bėda, kad paskutiniu laiku sušpanduotos keturios salės, kurių tarpe ir Kroatų salė. Pirmininkas dar bandė įsikišti, kad būtų su svaigalais, bet negavo. Tad, ši syki vakaras įvyks tikrai be svaigalų tik dėl to, kad negautas leidimas.

5. O ką mainieriai geriau įvertino, tegu sprendžia ir pats straipsnio autorius Sudburietis Nr. 2, nes ir jis pats dalyvavo šokiuose. Nuotaika buvo puiki. Gryno pelno gauta virš 120 dol.

Tad, visa ta korespondencija yra piktos valios ir asmeninio keršto vaisius, kuo nepasitarnaujama nei bendruomenei, nei sau. Tad, kam klaidinti visuomenę? Ko tuo siekiama?

Reiškiu pagarbą
Kun. Ant. Sabas,
Sudburio liet. kolonijos kapelionas.

Red. prierasas. Labai apgailetina, kad pasitaiko netikslumų. Dar praščiau, jeigu pasireiškia nukrypimų nuo objektyvumo ir tiesos. Redakcija interesuota patiekimu tikrai objektyvių ir teisingų faktų. Jai sunku kontroliuoti kiekvieną korespondenciją, kadangi tai yra savanoriškas darbas, patar navimas visuomenei. Tačiau redakcija, jeigu dėl ne nuo jos pareinančių priežasčių kada nors įdėda netikslią žinią, mielai ją atitaiso ir ta pačia proga prašo spaudos bendradarbių laikraščiams duoti tikrai teisingas, objektyvias žinias.

Kalbant iš esmės apie parengimus, reikia pripažinti, kad jie, deja, mūsų turi vieną stambių silpnų — kartais juose panaudojama per daug svaigalų. Matyt, geras intencijas turėdama, ir Sudburio bendruomenė yra nutarusi riboti tą, tikrai sakant, visų mūsų silpnų. Deja, tokios yra sąlygos, kad su tuo tenka, ypač organizacijoms, labai rimtai skaitytis.

Redakcija, žinodama, kad šis klausimas yra labai dalikatus, stengiasi mažiausiai jį liesti. Jei gu šiuo atveju korespondencija buvo praleista, tai vien dėl konstatavimo, kad pati Bendruomenė esanti nubalsavusi pa naudoti tam tikras varžymo priemones.

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turėdama didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.
Tel. LL 9626.

DĖMESIO! Statu naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statu radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:
7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576
ANT. JUOZAPAITIS

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

FUNERAL DIRECTOR

NELAIMIŲ AVEJU VISADA PASIRUOŠĘS PADĖTI

AMherst 0694 2102 FULLUM ST.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŲSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4538.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decairie Blvd., Montrel.

Danray Shoe Store

DĖMESIO!

Naujai atidarytoje Batų Krautuvėje.

1229 DUNDAS St. W. (netoli Lietuvių Namų).
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ BATŲ.

LIETUVIŠKA

Mėsos krautuvė

Sav. J. ir K. Guzevičiai. Tel. DO 5817
2379 Rosemount Blvd., Montreal.

MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ

SIUVYKLA

SIUVU MOTERIŠKUS IR VYRIŠKUS RŪBUS, GAMETIS PATYRIMAS; DIDELIS MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE. PRAŠAU ATSLILANKYT

MR. JURGIS EIDUKIČIUS

374 Barton Street E., Hamilton, Ont.
LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

391 ST. CATHARINE ST. W. MONTREAL.

CAPITOL FURNITURE CO.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kt. firmų radijo aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti Jūsų namų reikmenys. Mūsų prekybos vedėjas, lietuvis, J. RUSSELL yra krautuvėje kasdien Jūsų maloniam patarnavimui.
TEL.: LA 8621.

Maloniai pranešame!

NAUJŲ „FORD“ AUTO MOBILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITĖS Į MŪSŲ ATSTOVĄ
V. PESECKA

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val.
DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS.
ANGLISKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ
PASIRINKIMAS VIETOJE.
ATLIEKU MENISKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val. Tel. HA 8022
1124 Chenneville St. (kaimas Bleury ir Dorchester)
MONTREAL

F. N. Prebble

REAL ESTATE

1052 A. BLOOR ST. W. TORONTO

JEI PAGEIDAUJATE PIRKTI AR PARDUOTI NUO SAVYBES: HOTELIUS, BIZNIUS, NAMUS, FARMAS, PRAŠOME KRTIPTIS PAS LIETUVIUS — PARDAVĖJUS:

J. Rukša-VL. Jankaitis

BIURO TELEF.

OL 5176

OL 7193

Veda sktn. inž. J. Bulota

VYRIAUSIOJO SKAUTI JŪRŲ SKAUTŲ DARBAI.

NINKO „KRIVULĖ“.

Vyriausias Skautininkas reiškia padėką Brolijos Jūrų Skautų Skyriaus Vedėjui jūr. sktn. B. Stundžiai išleidusiam „Jūrininkystės ir Buriavimo“ vadovėlį, o taip pat ir kitiems vadovams — prisidėjusiems prie šios knygos pasirodymo.

Jūrų skyriaus bendradarbiais patvirtinti — jūrų sktn. Vl. Petukauskas, jūr. pasktn. L. Knopfmilleris, laivų inž. L. Balsys, vyr. valt. G. Kačanauskas ir vyr. valt. A. Žilinskas.

SKAUTŲ PASAULYJE.

Šią vasarą, liepos 18—27 dienomis Sulkavoje bus Suomijos skautų tautinė stovykla. Jon yra pakviesti paviešėti ir kitų tautų skautai.

KETURI VADEIVOS JAV SKAUTŲ RAJONE.

L. S. B. Vyriausias Skautininkas „Krivulėje“ skelbia naują patvarkymą JAV Brolijos Rajone. Nuo š. m. kovo 25 d. šis Rajonas yra padalinamas į keturias sritis. Clevelando ir Detroito Baltijos vietininkų sričiai Vadeiva paskirtas vyr. sktn. V. Šenbergas, gyv. Clevelande. Chicagos Lituanicos t. ir Omahos v-jos sričiai — Vadeiva sktn. St. Ruds, gyv. Chicagoje. Bostono ir New Yorko v-jų sričiai — Vadeiva paskt. T. Naginonis, gyv. Bostone. Los Angeles v-jos sričiai — Vadeiva paskt. Vl. Pažiūra, gyv. Los Angeles. Ne-trukus bus paskelbta mažesnių vienetų priklausomybė šioms sritims.

Iki šiol šiam rajonui vadova vo Vadeiva sktn. Vl. Pauza ir Pavaduotojas vyresn. sktn. V. Kizlatis. Jiems „Krivulėje“ di-pareikšta padėka už nudirbtą darbą.

Š. m. birželio mėn. vokiečių skautų vadovybė Breithuelen, Wuertt., atidaro sklandymo kursas. Bus trys kursų sesijos, kurios truks po dvi savaites. Dalyviai galės gauti sklandymo dytojo „A“ laipsnį ir pasirošti „B“ laipsniui. Kursų kaina (vienam asmeniui) — 45 D-Markės, įskaitant maistą, pastogę ir apdraudimą. Diephol-zo liet. skautų „Aušros“ tunte yra oro skautų būrelis, kurio nariai labai norėtų pasilavinti šiuose kursuose. Tačiau didžiausią problemą jiems sudaro lėšų stoka.

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI
be nuosimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
Mokame augščiausias kainas
už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.
Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.
Telefonas: CI 2363

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą. Telef. EM 6-5798.

VANCOUVER**DUCHOBORAI NETILPSTA SAVO KAILY**

Kad yra atskirų asmenų fanatikų, tai, galima sakyti, natūralu, nes ne kiekvienam Dievas yra davęs gerą porciją sveikų smegenų. Bet kad ištisi žmonių susibūrimai sudaro net fanatikų bendruomenę, tai jau reikšmingas vertas stebėjimo ir studijų. Iš šio fakto galima daryti išvadą, kad žmonės galia nuteikti ir fanatiškai, jei juos „auklėti“ fanatiškoje aplinkumoje ir nešveikoje atmosferoje.

Taip jau yra visame pasaulyje išgarsėję Britų Kolumbijos duchoborai, kad nereikia daug apie juos ir kalbėti.

Iš Rusijos jie čia atvykę kaip sektos žmonės, kurie jieš savo fanatizmui laisvės... Bet ir Kanadoje jie tos laisvės neradę... Jie fanatiškai demonstruoja savo nuogumą. Jie įsikalba sau kokią idėją — fiksisakysim, visi kolektyviai laukia „svieto galo“. Jie degi esą protestuodami, kad juos verčia laikytis įstatymų... Ir t. toliau.

Dėl to jie nepatenkinti Kanada ir dabar jieško naujos gyvenimo vietos. Bet juk fanatiko niekur niekas nepatenkins, nes tai asocialus elementas, kuris nenori skaitytis su tuo, kad šalia jų gyvena kiti žmonės ir kad todėl reikia rasti sugyvenimo būdus. Jie gi to nenori žinoti ir todėl jieško didesnės „laisvės“. Vanc.

LIETUVIS LAIKRODININKAS**ŽUKAS ANTANAS**

Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., Verdun.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinis

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

LA 7570

WILLIAM BENDENA

REAL ESTATE

1555 Dundas St. W. (kampas Sheridan) Toronto.
Pirkdami ar parduodami Namus pasitarkit su mumis) —
mielai jums patarnausim!

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplauskio)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras.

Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Fitzroy 3292.

VICTORIA
CLEANERS
& DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Mes valome ir dažome
įvairius, kaip vyriškus,
taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome
apsiaustus nuo lietaus
uždėdami jiems „Drex“,
kad neperleistų vandens
ir duotų gražesnę
išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields),
gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (išsirimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną or derį paimame iš namų ir pristatome į namus.
Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose.
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

K. L. B. ŠALPOS FONDAS

gavo pirmą auką iš K. L. K. tuo pavyzdžiu paseks.
Moterų draugijos Toronto sk. 25 dol., kuriuos tuojau Fondas, aukotojų pageidavimu, pasiuntė į Vokietiją Huntlosen T. B. C. sanatorijos lietuviams. Tikimės, kad ir daugiau organizacijų bei pavienių asmenų

Š. Fondo adresas: 235 Ossington Ave., Toronto, gi čekius ir „money order“ rašyti p. O. Indrelienei, 202 St. Clarens, Toronto.

K. L. B. Šalpos Fondas.

Didžiausias namų pasirinkimas

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ
PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

Pirkdami ar parduodami pasitarkite su mūsų ekspertais.

Mes turime šimtus įvairiausių namų. Taip pat duodame paskolas.

Platesnių informacijų ir visais namų pirkimo-pardavimo reikalais kreipkitės

A. Kiršonis V. Morkis B. Sergautis

Telef. KE 9272 ir KE 0415

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin)—TORONTO.

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

Centrinė įstaiga 1172 Bay St., Toronto, Ont.

TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖMS**Kontraktorius K. TRUMPICKAS**

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE. Tuo tarpu ĮRENGIAMI NAUJI OIL BURNERIAI į naujas ar senas krosnis papigintomis kainomis ir išsimokėjimui iki dvejų metų.

Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis:
TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951
HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. 92035.

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESĖLES, UŽUOLAIIDAS ir kt. NEAUŠTOS KAINOS.
288—6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bobėnaitė-Puniškienė.

DOMAS BUČINSKAS

GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuviai, apdraudimo atstovai, kurie atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.

Skambinkite telefonu arba užeiškite:

Kasdien: Nuo 9 ryto iki 7 vak. Tel. Fa 6844
Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak. 3664 St. Famille St. Tel. HA 6708 Montreal, Que.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SĄŽININGAI
IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,
Park Extension.
CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas!

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr.—\$ 2.60
B. 20 sv. cukr.—\$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv.kv. miltų \$2.50
B. 20 sv.kv. miltų \$3.90

E. 9 sv. kiau. t. \$ 5.25
Siunt. Nr. 11—\$ 6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siuntinių sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų
3 sv. gr. kiau. taukų

1 sv. šokolado
1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12—\$ 6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiau. taukų

1 sv. deg. kavos
1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19 — \$ 9.95
4 sv. rūk. lašinių
2 sv. kiau. taukų

2 sv. margarino
2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado
2 sv. kakavos
4 1/2 sv. cukraus

2 gab. tualet. muilo
Siunt. Nr. 22—\$ 5.50

3 sv. gr. kiau. taukų
3 sv. rūkytų lašinių
3 sv. cukraus

1 sv. šokolado

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778
Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.
Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v.
ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

TUKSTANTIS DOLERIŲ ARCHYVUI KEISTAS FENOMENAS...

Atkelta iš 3 pusl.

Lietuvių Bibliografinės Tarnybos Vadovas Aleksandras Ružancovas nuo 1951 m. gruodžio mėn. 3 d. savo spaudos rinkinius perduoda — dovanoja Pasaulio Lietuvių Archyviui. Nuo minėtos datos iki šių metų vasario mėn. 18 d. atsiuntė 33 didelius ryšulius, lygiai tūkstančio dolerių vertės.

Už tai Pasaulio Archyvo vadovybė Lietuvių Bibliografinės Tarnybos Vadovui A. Ružancovui yra labai dėkinga, bet ypatingai bus dėkingos būsimos kartos.

Ta pačia proga pranešama, kad periodinės spaudos ir knygų leidėjams bei autoriams, kad jų siunčiami Lietuvių Bibliografinei Tarnybai spaudiniai nuo anksčiau minėtos datos patenka į P. L. Archyvą. Tos leidyklos, kurios norėtų išsaugoti daugiau egzempliorių ir taip pat anksčiau pasirodžiusius leidinius, prašomos senuosius leidinius ir kt. egzempliorius siųsti tiesiog Pasaulio Lietuvių Archyviui (2601 W. Marquette Rd., Chicago 29, Ill., U. S. A.).

kaip tas humanizmas gali būti pasiektas, jei visi žmonės nebūsim laisvi, jei visi žmonės nebūsim traktuojami kaip lygūs ir jei su kiekvienu žmogum nebūsim elgiamasi, kaip su broliu. Kam nėra laisvės, ten nėra ir humanizmo. Sovietų Sąjunga ir jos satelitai yra pakankamai iškalbingi to pavyzdžiai mūsų laikais.

Jeigu jau „laisvė, lygybė, brolybė“ prieštarauja „daiktų prigimčiai“, kaip tatau buvo argumentuojama viduramžiais ir kaip tatau, to laiko moralinių sąvokų nenusivėlęs, žodis žodį kartoja p. Rokas Burzgulis, — tai kam tada jis mokina skaitytojus to „augščiausio humanizmo“, atseit, augščiausios fikcijos ir iliuzijos? Gal gi p. Rokas Burzgulis, bent humaniško pasigailėjimo jausmo vedamas, teiktųsi mums paaiškinti šį reikalą ir tuo pačiu ištraukti iš mus iš gana keblaus padėties, kurion įkliuvę esame kaip tik dėl jo paties kaltės?

O iki to, keistas ir gana liūdnas fenomenas atrodo mums ponas Rokas Burzgulis.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS**DE LUXE CLEANERS**

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkauskio Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

VICTOR HARDWARE

5939 MONK Boulevard, MONTREAL. Tel.: FI 1492

SAVININKAI BROLIAI BRASTAUSKAI

There is a
RAMSAY PAINT
for INTERIOR
or EXTERIOR USE!

in FLAT
SEMI-GLOSS
GLOSS
FINISHES

PERKANTIEMS DAŽUS GALONAIŠ, NAMŲ SAVININKAMS DUODAMA 20% NUOLAIDA.

CROSLEY
RADIO ir TELEVIŽIJA

C. C. M. DVIRAČIAI

PASINAUDOKITE
SPECIALIA VISŲ
PIRKINIŲ NUOLAIDA, TAIKOMA LIETUVIAMS!

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŲSŲ PATARNAVIMUI.
PRASOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville LaSalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

KAS SKAITO
„NEPRIKL. LIETUVA“ —
REMIA LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!

Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields). „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

Biuras St. Denis 1251, (prie St. Cathenre). Specialiai lietuviams šeštadieniais iki pietų. Telef.: TAlon 3345.

KLB HAMILTONO AP. VALDYBA Š. M. GEGUŽES MĖN. 2 D. ŠEŠTADIENI
RUMUNŲ SALĖJE (20 MURRAY ST. W. NETOLI SNR STOTIES) RENGIA

šokių vakarą

TURTINGA ŠALPOS FONDO LOTERIJA!

PREMIJUOTAS TANGO!

GĖLIŲ VALSAS!

GRIEŽIA BENNI FERRI ORKESTRAS.

Pradžia 7 val. v.

KLB HAMILTONO VALDYBA.

HAMILTON

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Hamiltono rengiamas šis sekma dienį, gegužės 3 d. šia tvarka: 11 val. 30 min. pamaldos italų bažnyčioje ir 5 val. pp. Daina vos salėje minėjimo aktas su paskaita ir menine dalimi.

Gerb. tėvai prašomi po minėjimo pasilikti su vaikučiais salėje, kadangi numatoma dar „pipirams“ pramoga — pamokyti juos tautinių šokių, gražių jų dainų ir tt. Motinos Dienos minėjimą šiais metais ruošia KLB Hamiltono valdyba.

JEROŠEKO VYRŲ KVARTETAS

gerai pažįstamas iš Tėvynės laikų, Hamiltono savo koncertą duos sekmadienį, gegužės mėn. 24 d.

RYŠIUM SU HAMILTONO

lietuvių parapijos bažnyčios pašventinimu (birželio 7 d.) numatyta tą dieną KLB Hamiltono valdybos gegužinė neįvyks.

IVAIRIOS STATYBINĖS MEDŽIAGOS,

kaip lentų, rąstų ir tt. labai pigiomis kainomis galima gauti iš griaučiamo arklių lenktynių stadiono, esančio Ottawa ir Barton g-vių sankryžoje.

Kbr.

JAU ŠI ŠEŠTADIENI

KLB Hamiltono valdyba, rumunų salėje (20 Murray St. W.) rengia šokių vakarą, su šalpos fondo turtinga loterija ir daugeliu netikėtumų. Griežia Benni Ferry orkestras. Pradžia 7 val. v.

PARDUODAMI NAMAI

Visose miesto dalyse taip pat turime naujų namų su žemu įmokėjimu nuo 2500—3000 dol. Mielai Jums parodysiu ir suteiksiu daugiau informacijų.

A. TAMULAITIS
Tel. MA 1177
Namų OR 2657

A. W. FARLINGER
Real Estate
2000 Yonge St. Toronto.

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ

dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakaraš 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

R. TESLIA REALTOR

JEIGU NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS.
HAMILTONE,
KREIPKIS Į LIETUVIŲ PARDAVĖJĄ

Z. Didžbalį

Hamilton, 1294 King St. E. Tel. 9-3558 nuo 9—9 v.

PAMALDOS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS

Hamiltono, St. Paul's Church, Gore & Hughson Str., balandžio 26 d. 8,15 val. ryto.
Dr. M. Kavolis.

KLB HAMILTONO VALDYBOS

paskutiniame posėdyje, be eilių klausimų, ilgiau sustota prie „Lietuvio Dienos Kanadoje“ surengimo. Padaryti tuo reikalu provizoriniai darbo metmenys, o taip pat, visoms KLB-ų apylinkių valdyboms išsiųsti raštai su užklausimu ir sutikimo šiame Kanados lietuvių suvažiavime Hamiltono dalyvauti. „Lietuvio Dienai Kanadoje parinktos rugpjūčio 1—2 d. d., (rugsėjo 1 d. pasirodymai sporto stadione ir sekmadienį — bendra gegužinė) kadangi pirmadienis yra laisvas nuo darbo.

VIENINTELIS HAMILTONE

lietuviškos valgyklos „Niagara Restaurat“ savininkas J. Girdvainis, neseniai savo nuosavybės perėmė ir visą namą, todėl pravažiuojantieji lietuviai, be gero maisto šioje valgykloje, gali gauti ir nakvynei kambarius. Restoranas yra miesto centre — 24 James St. N. Kbr.

KARALIENĖS ELZBIETOS II

karunacijos dienoje — birželio 2 d. Hamiltone įvyks visu tautybių paradas ir sporto stadione (Civic stadium) atskiri tautybių pasirodymai su choriais, tautiniais šokiais ir muzika ir tt. Hamiltono lietuviai šiame parade ir pasirodyme taip pat pakviesti dalyvauti.

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

DĖMESIO!

Lietuvės Elektros — Radio

Technikas

ANTANAS ČEPONIS

Taisau, patikrinu, prijungiu ar perstatau:

europietiškus ir vietinius radijo aparatus, patefonus, vi su paskirčių automatų.

Kintamos ar tiesioginės srovės motorus.

Be to, apimu namus pilnam instaliavimui ar pakeitimui srovės, duodu techniškus patarimus.

Skambinti telef. KE 1080

190 Wright Ave., Toronto.

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkiais pašto ženklais).

PORT COLBORNE, Ont.

LANKĖSI VYSKUPAS.

Balandžio 17 d. pas pp. J. Z. Radvilus atsilankė J. E. Vyskupas Brizgys.

Sutikti reto svečio šeimininkai buvo pakvietę vietos anglų kunigą ir keletą artimesnių lietuvių šeimų. Prie p. Radvilienės turtingai paruošto vaišių

Atkelta iš 2 psl. veiklai ugdyti ir plėsti, nevengdama pasisakyti savo nuomonės tais klausimais, kurių sprendimas jos giliu įsitikinimu bus klaidingas ir prieštaras bendriesiems lietuvių tautos siekiams.

Tikėjimas savo tautos ateitimi, mus verčia būti rezistentais. Dvasiniais rezistentais — saugojant savo tautos moralines vertybes kitų tautų jūroje, aktyviais — žadinant tautiečių kovinę sąmonę savo krašto išlaisvinimui.

Dar paryškines šviesos skirtumus kitų organizacijų ir sambarių, col. V. Pitkunigis savo žodį baigė sekančiu klausimu:

— Mes neklausime, ar šviesa pasieks savo tikslą, ar ji liks tik eksperimentiniu epizodu, bet mes klausime, ar žmogus gali likti abejingas pa-

stalo šeimininkai pasidalino su J. E. Vyskupu mintimis.

Malonu, kad retesni svečiai, lankydami lietuviškas kolonijas, nepamiršta užsukti ir į Port Colborne, Ont. ir aplankyti čia seniau apsigyvenusius lietuvius.

saulį užviešpatavusioms blogyboms, ar jaunimas neturi aiškaus atsakymo ryžtingu veiksmu į šį visai žmonijai lemiantį klausimą? Ar jis pasiliks abejingas tam piktui, kuris šiandieną graso jo paties rytojui, kuris jam ir tik jam priklauso.

Nuo atsakymo į šiuos klausimus priklauso ne tik mūsų visų likimas, bet ir laimėjimas Lietuvai nepriklausomybės ir laisvės.

Šia kalba oficialioji minėjimo dalis buvo baigta. Toliau sekė Andr. Kuprevičiaus koncertas kurį mūsų žymusis pianistas stilingai ir meistriškai išpildė, sukeldamas publikos audringas ovacijas.

Minėjimas buvo baigtas vaišėmis ir šokiais. Minėjimo organizacija ir tvarka buvo pažyminga. J. Ks.

John J. ELLIS,

REAL ESTATE

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MALONIŲ IR SAŽINGŲ PATARNAVIMŲ MŪSŲ FIRMA ĮSIGIJO GERĄ VARDĄ TORONTO VISUOMENĖJE. PAS MŪS DARBĄ VIRŠ 80 ĮVAIRIŲ TAUTŲ AGENTŲ. KASDIEN GAUNAME APIE 60 NAMŲ PARDAVIMŲ. TODEL, JEIGU TAMSTA JIEŠKOSI NAMO, BIZNIO, SKLYPO ir t. t., ATSI-MINK IR SAVO PRIETELIUI PATARK, KAD, VISUOSE PIRKIMO - PARDAVIMO — PASKOLŲ GAVIMO REIKALUOSE TAMSTOMS MIELAI PATARS IR PATARNAUS

P. LEONAS

TEL. ME 2471

BUTO KE 7425

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MOTERŲ KIRPYKLA

961-A Bloor St. W., (prie Dovercourt) II augšte,

„CLARE'S BEAUTY PARLOR“ daro pusmetinius ir vienkartinus šukavimus, kerpa ir dažo plaukus, daro galvos ir veido masažus. Tel. LL. 8871. Prašoma užsakyti iš anksto. Savininkės G. Jonušienė ir F. Kupčiūnaitė.

Tabako Ūkiui Pirkti

Jieškomas pusininkas su \$ 2.500 įnešti. Ūkis pilnai įrengtas, su traktorium ir visom mašinom, 140 akrų, su 33 Rights. Kreiptis pas

CHARLES POCIUS

Real Estate.

Tillsonburg, Ont.

Brockton Tire & Radio Co.

INGLIS SKALBIMO MAŠINOS

Automatiniai tankai vandeniui šildyti.

R. C. A. VICTOR TELEVIZIJOS APARATAI

ELEKTRINĖS IR GAZINĖS VIRYKLOS

RADIO APARATAI IR KITA

LENGVOS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS.

Ypatingas dėmesys Naujiems Kanadiečiams!

1617 DUNDAS St. W. (kampas BROCK) OL 4253

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukavimas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvieną metu (išskyrus sekmdienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

VIENINTELIS PAVASARINIS LIETUVIŠKAS

ŠOKIŲ VAKARAS WELLANDE

š. m. gegužės mėn. 2 d., šeštadienį, ukrainiečių salėje (po ukrainiečių bažnyčia) 4-th street Crowland. Vaziuoti King St. iki Arena Hall. Ją pravažiavus pirmoji gatvė iš dešinės.

Veiks bufetas su įvairiais gėrimais, gros geras orkestras, bus turtinga loterija.

Visi Wellando ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

Pradžia: 7 val. vakaro.

K.L.T.S. Sk. Valdyba.

WELLAND, Ont.

J. E. VYSKUPAS V. BRIZGYS WELLANDE

Balandžio 18 d. J. E. Vyskupas vizitavo Wellando lietuvių koloniją. Jam priėmimą surengė Wellando apylinkės valdyba, Night of Columbus salėje. Pasveikinimo trumpą žodį tarė apylinkės valdybos pirmininkas p. Stanaitis. Po to mergaitės tautiškai pasirėdžiusios ieteikė puokštę rožių.

Savo kalboje vyskupas padarė tautiečius nepamesti vilčių grįžti į tėvynę, būti lojaliais kraštui, kuriame gyvena ir išlaikyti lietuviškumą mišrioje tautų masėje.

Lietuvių vienybės klausimu pareiškė, kad dirbant bendrą Lietuvos vadavimą darba, nebūtu skirtumų bei nesutarimų priežastimi tikėjimas ir politiniai įsitikinimai.

Sutikimas, nors nepatogu laiku, bet susirinko per 70 apylinkės tautiečių. Po paskaitos J. E. Vyskupas turėjo patiemis tremtiniais.

Visus apylinkės lietuvius kviečiame Motinos dienos minėjime dalyvauti.

Apylinkės Valdyba.

PADARYTA RINKLIAVA.

Kovo 15 d. Wellando apylinkės valdyba pravedė apylinkės lietuvių tarpe piniginę ir rūbų rinkliavą Vokietijoje esančios J. E. Vyskupas turėjo patiemis tremtiniais.

NIAGARA FALLS

KLUBO VAKARAS.

Balandžio mėn. 18 d. Niagara Falls, Ont. lietuvių klubas surengė šokių vakarą su trumpa programa. Programą išpildė Rochesterio skautai. Grojant Puikiam Beni - Feri orkestrui. 2 salės buvo pilnos su sirinkusių iš plačios apylinkės tautiečių. Premijos už šokius, skrajojantis paštas loterija ir turtingi bufetai pajavairino vakarą.

Linkėtina panašių subuvimų surengti daugiau, kuriuose gražiai ir kultūringai praleidžia laiką Amerikos ir Kanados jaunimas, o senesnieji turi progą pasidalinti bendrais gyvenimo išpučiais.

PAJIEŠKOJIMAI

— Eugenijus Kuchalskis, gim. Kretingos mieste ir ten pat 1944 m. baigęs gimnaziją, prašomas ar apie jį ką nors žinantieji atsilipti: Wally Wainowsky. Watenstedt - b. Braunschweig Wohnheim III. Papelweg. Germany. Brit. Zolaiką Amerikos ir Kanados jaunimas.

SAMUEL'S CAR MARKET INC.

MOKA AUGSTESNĖ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTOMOBILĮ ir KEIČIANT JŪSISKĮ ĮVERTINA AUGŠCIAU, NEI BET KURIS PREKYBININKAS

MIESTE.

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS GAUSITE GERESNĖS SĄLYGOMIS, NEI BET KUR KITUR MIESTE.

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME

VISŲ RŪŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITES AR SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui

Mr. HENRY ADOMONIUI

ir

Mr. J. C. PAQUETTE, Manager

8945 Lajeunesse, Montreal.

Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool

Alcide Blais,

4337 Verdun A., Verdun 29—4ieme Av., Ville Lasalle.

YO 3323

TR. 7849.

LIUDESIO VALANDOJ

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

NEW YORK VYRŲ KVARTETAS „AITVARAI“ HAMILTONE!

Š. M. GEGUŽĖS 9 D. AMERIKOS LIETUVIŲ DAUGIAUSIAI MĖGSTAMAS VYRŲ BALSŲ KVARTETAS, VED. MUZ. A. KAČANAUSKO, DUOS PIRMAJĄ SAVO DAINŲ

koncerta

KANADOJE, KURIS ĮVYKS HAMILTONE, ST. MICHEAL SALĖJE, 213 JAMES ST. N.

TF VIETINIS SKYRIUS, MINĖDAMAS SAVO VEIKLOS 2-JŲ METŲ SUKAKTĮ, PASIRYŽĖS DUOTI MIELIESIEMS TAUTIEČIAMS GERIAUSIĄ ŠIO SEZONO VAKARĄ!

KVIEČIAME VISUS LIETUVIUS NEPRALEISTI RETOS PROGOS, IR PASIKLAUSYTI GRAŽIAUSIŲ MŪSŲ TAUTINIŲ DAINŲ!

PRADŽIA 7 V. V.

PO PROGRAMOS JAUKŪS ŠOKIAI!

GROS BENNY FERRI ORKESTRAS.

VEIKS BUFETAS!

TF A-bės Kanadoje Hamiltono sk.

MONTREAL

SVARBUS PRANEŠIMAS MONTREALIO LIETUVIAMS.

Dvi datas reikia gerai atsiminti: 1) Gegužės 9 ir 10 dienomis Montrealy viešės su filmais p. K. Motuzas, kuris parodys jo naujai pagamintus Lietuvos filmus: spalvinį Lietuvos pašto ženklų filmą, Lietuvos artojus, šienapjūtę, sėją, bulvią kasį, linarautę ir linamintę, arklių lenktynes Dusetose ant Sartų ežero (okupantai jas tęsia), Lietuvos mergaičių darželius, vestuves ir tt. Filmai bus rodomi, kaip ir pernai, A. V. parapijos salėje. Pusei peleno skiriama naujos bažnyčios statybai.

2. Gegužės 17 dieną, 7 val. vakaro, Plateau salėje, dalyvaujant svetimos spaudos atstovams ir publikai, koncertuos pasaulinio masto pianistas Andrius Kuprevičius, kurio koncertai New Yorke, Čikagoje, Clevelande ir kitur praėjo dideliu meniniu pasisekimu. Ypač apie A. Kuprevičių, kaip apie pianistą, gražiai atsiliepė didžioji New Yorko spauda. Todėl ir Montrealy, tikimasi, kad pianistas turės gerą įvertinimą ir visuotinį susidomėjimą.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Gegužės mėn. 10 d., 4 val. 30 min. D. Mc Gee mokyklos salėje, Pine Ave 220, šeštadienį.

MR. MARIN dabar nutraukė ryšius su SOZANSKY STUDIO, kampas Frontenac ir Ontario ir maloniai kviečia savo lietuvius draugus patikėti fotografinius darbus jo naujoje studijoje

72 ST. CATHARINE E.

Marin
PORTRAIT

VESTUVĖS, GRUPĖS, PORTRETAI NAMUOSE IR STUDIJOJE.

72 ST. CATHARINE E. MONTREAL, HA 0491

IŽNUOMOJAMAS kambarys 36—6 Ave., Ville Lasalle.

Tel. CH. 7236

Dr. E. Andrukaitis

956 Sherbrooke E.

NEPAPRASTA!

50 naujų SPRINGFIELD matracų iš pertekliaus dirbtuvėse.

Iki \$ 39.00 vertės — kaina \$ 18.00.

Miegamojo drabužinė \$ 24.

Liukso šaldytuvai — nepaprastai pigiai.

4693 Christopher

Columbus

ARNOLD

MANUFACTURING

AGENT.

PAVASARIS SU LIETUVIŠKA MUZIKA!

Švęsdamas vienerių metų darbo sukaktį, TORONTO LIETUVIŠKAS ORKESTRAS

„TRIMITAS“

gegužės mėn., 8 d. PENKTADIENĮ 8 v. v. punkt., gražioje U. N. F. salėje, 297 College St. rengia iškilmingą

Koncerta - Baliu

Turėsite progos išgirsti ištraukas iš Bizet operos „Carmen“, komp. St. Gailevičiaus lietuviškų dainų po puri ir solistą V. Verikaitį, kuriam pritars visas orkestras — 13 asmenų sudėtyje. Po koncerto įvyks linksmi šokiai. Veiks turtingas builietai tik 1 doleris.

Visus maloniai kviečia:

T. L. O. „TRIMITAS“.

gužės 10 d. 6 val. po pietų. Dr. M. Kavolis.

E. KARDELIENĖS STUDI JOS MOKINIŲ KONCERTAS

sekmadienį praėjusio mėnesio gausiai susirinkusios publikos (per 300) susidomėjimu ir šilto priėmimu. Koncerte pasirodė 18 mokinių (kiti mok. knocerte nedalyvavo). Studijos vedėja pasveikino mokinių tėvai (agr. p. Vazalinskas) ir KLB Apylinės valdyba (p. Ciplijauskaitė ir p. Kęsgaila) ir apdovanojo rožėmis. Scenoje studijos vedėjai talkino p. Urbanas, o svečius priėmė agr. p. Šipilienė ir p. Jonas Lukoševičius. Apie koncertą plačiau bus parašyta sekančiame NL numeryje.

NELAIMĖS IR LIGOS

P. Kanapeckas p. Šarkio imo neįėjusio iš augščiau ir susižeidė. KLT Montrealeio sk. pirmininkui A. Navickui padaryta kojos kraujagyslių operacija. KLCT nariui J. Meilūčiui padaryta tonzilių operacija. P. Mankus sugrįžo į darbą po apendikso operacijos, o p. Škuda sugrįžo namo po inkstų operacijos. A. Pilypaitis po kelių savaičių išėjo iš ligoninės, bet jo rankai dar gali daryti pakartotinę operaciją, odo persodinimą. Serga V. Likienė, St. Saunoris ir St. Žemaitis.

PARAPIJOSE

Gegužės 3 d. A. V. parapijos susirinkimas. A. V. Parapijoje vakarais 8 val. bus gegužinės pamaldos. Ši penktadienį bus laikomos pirmosios vakarinės mišios.

Šv. Kazimiero bažnyčioje gegužinės pamaldos kasdien 7 v. 30 min. vakaro. Ši šeštadienį tuokiasi Anelė Jakubauskaitė su Povilu Rutkauskas.

SLA SUSIRINKIMAS.

ši sekmadienį, gegužės 3 d., po pamaldų, AV salėje. Maloniai prašomi dalyvauti visi nariai ir susimokėti nario mokesčius. Taip gi kviečiami ir nauji nariai, nes dabar vykdomas SLA vajus ir naujai įstojančiai gauda lengvatų. Mūsų, Montrealeio, 123 kuop. Daktaru vėl sutiko būti Dr. E. Andrukaitis, kurio kabinetas yra 956 Sherbrooke East, telef. CH 7236.

TABAKO FARMAI

skubiai reikalingi 2 suaugę vyrai — darbininkai. Atlyginimas 100 dol. mėnesiui, kambarys ir maistas. Rašyti: Ed. Dambrauskas R. R. 2, Wardsville, Ontario.

J. J. ELLIS, Realtor

383 RONGESVELLES AVE., TORONTO, ONT.

JEIGU NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIUS BIZNIUS, VISUOMET JUMS MIELAI PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS

Vytautas Lunys

TELEFONAI: BIURO LA 8000, BUTO LY 2048

TORONTO

MOTINOS DIENA TORONTE.

Gegužės 3 d., 3 val. po pietų, 62 Claremont g-vė, Lenkų salėje, KLB Toronto Apylinkės Valdyba rengia Motinos dienos minėjimą.

11 val. Lietuvių parapijos bažnyčioje laikomos už Motiną iškilmingos pamaldos.

Paskaitą skaito Juozas Beržinskas. Meninę dalį išpildo Maironio Šeštadienio mokykla ir skaučiai „Šatrijos“ Tuntas. Lietuviškoji visuomenė prašoma į mnėjimą skaitlingai atsilankyti.

V-ba.

„DAINOS“ REIKALAI.

Gegužės mėn. 2 d., 3,30 v. pas p. Sakalienę, 47 Glenlake Ave, kviečiamas visuotinis Dainos narių susirinkimas.

Tuo pačiu reikiame nuosirdžią padėką Konsului p. V. Gyliui už piniginę auką, kun. klebonui Azubaliui už paskelbimus bažnyčioje, pp. Grigaičiams, Simonavičiams, V. Pūgai, A. Augučiai, W. Pociui, Nixonui, X iš Hamiltono, Kuzmickienei, ponioms, priėmimo viešniai ir visai geros valios Toronto visuomenei, dalyvavusiai koncerte, ir tuo pačiu prisidėjusiai sumažinti didelį skurdą užjūro broliams.

Salpos Grupė „Daina“.

PAVASARIO GELIŲ POBŪVIS.

K. L. Moterų Bendruomenės paskutiniame susirinkime nutarta pasiūsti 15 dol. dovaną vaikučių pirmajai komunijai Mommingene, Vok. Priimtos naujos narės: p. p. Dailidienė, Slizienė, Tamosiūnienė, Šenferienė, Dundurienė, p. Mašlaitė ir p. Pečiulytė.

P. S. Gailevičiaus ved. chorui pirkti pianino išlaidų padengimui rengiamas š. m. 2 gegužės Lietuvių Namuose gelių pavasario pobūvis.

J. R.

BUS ŠOKIŲ VAKARAS.

Ši šeštadienį, gegužės mėn. 2 d. 7,30 v. vak. UNF salėje, 297 College Str. rengiamas linksmas šokių vakaras.

Šokiams gros LIET. TAUT. ORKESTRAS „TRIMITAS“. Bufete alutis ir kiti gėrimai bei užkandžiai.

Rengia LAS Kanados vietininkija.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perdavimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Ameriko ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.

PIRMOJI LIETUVIŲ

Real Estate Istaiga

TORONTE.

NUOSAVYBĖS ARBA BIZNIO PIRKIMO AR PARDAVIMO REIKALAI, PASKOLŲ GAVIMO, NAMŲ AR BIZNIO APKAINAVIMO IR TEISINGO PATARIMO REIKALAIŠ KREIPKITE Į MŪSŲ ĮSTAIGĄ BE OBLIGACIJOS.

ESU TORONTO MIESTO GYVENTOJAS PER PASKUTINIUS 25 METUS.

AL GARBENS - Garbenis

REAL ESATE and BUSINESS BROKER

1486 DUNDAS ST. W.,

Telefonas LO 2738.

TORONTO, Ont.

Vakaraš HY 1543.